Vår kyrkas mission

kirkkomme LÄHETYS

1/2001

Naiset ja lähetys

- Naisten asema eri kulttuureissa
- Naiset lähetysteologian tekijöinä

Naiset ja lähetys

Tässä numerossa pohditaan, miten naiset ovat vaikuttaneet lähetystyössä. Lehdessä esitellään myös naisten arkea eri kulttuureissa: Miten nainen elää Intiassa, Japanissa ja Pakistanissa?

Lähetysalueiden naiset ja lapset kuulivat evankeliumin naisläheteiltä, Eila Helanderin ja Kirsti Kenan haastattelu.
Sivu 4.

Ann-Christine Marttinen pohtii naisen asemaa kristinuskossa ja islamissa.
Sivu 10

"Pääsy intialaisten naisten maailmaan oli hankalaa. Yksi portti kuitenkin löytyi: naiset olivat innokkaita opettamaan taitojaan. Yhteisten tarinoiden lomassa alkoivat tarinatkin hersyä", Riitta Uuksulainen kirjoittaa.
Sivu 15

Yhteistyökirkkojen esittämä haaste yhteistyön kehittämisestä on otettava vastaan kirkossa ja lähetysjärjestöissä, sanoo tuore SLS:n ulkomaan osaston johtaja Tuula Sääksi.
s. 20

SISÄLLYS – INNEHÅLL

Naiset veivät evankeliumin koteihin 4
Pääkirjoitus: Kumppanuuden vaikeus 8
Ledare: Svårigheten med partnerskap....9
Ajatuksia naisen elämästä islamissa ja kristinuskossa 10
Tankar kring kvinnans roll i islam 12
Lähetysteologin pöydältä: Muslimeja kohtaamassa 14
Intiassa perheen kukoistus ja kaaos on naisen käsissä 15
Japanilainen nainen vaikuttaa ruohonjuuritasolla....18
Mitä kuuluu, Tuula Sääksi? 20
Uusi uskontotilasto ilmestynyt.
Riippumattomien kirkkojen määrä kasvaa 22
Kirkon missio 2000-luvulla -kongressi Tampereella.
Paikallisseurakunnan vastuuta etsimässä....24
Kolumni: Kehitysmaan rohkeat naiset 26
Raamatuntutkistelu:
Ruut - pudonneiden tähkien poimija 27
Kansanlähetyksen ELRIM-projekti Saksassa:
Perustus on laskettu, rakennustyö voi alkaa 28
Ystävyyttä ja yhteistyötä Suomen ja Namibian välillä 30
Kansainvälinen avioliittoleiri Tampereella 31
Mekane Yesus -kirkko vahvisti yhteistyön periaatteet.
Kumppanuus on käytännöllistä, sitovaa ja pitkäaikaista yhteistyötä 32
Naiset toivon lähteellä 33
Kirkkomme lähetys -lehden toimitussihteeri vaihtunut....34
Riemuvuoden ekumeeninen lähetysviikko Turussa 34
Itä- ja Etelä-Aasian työryhmä aloitti toimintansa 34
Ortodoksinen missiologinen tutkimus laajenee Venäjällä....35
Kirkot sanovat EI naisiin kohdistuvalle väkivallalle 36
Etiopian Mekane Yesus -kirkossa Naisten vuosi....37
Lähettitilasto 38
Pekka Hiltunen valittiin uskontokasvatussihteeriksi 39
Kirjat:
Eevat apostolien askelissa 40
Tähtiä Viktoriajärven yllä 41
Perusteos lähetyksestä....42
Ajankohtainen islam-teemanumero ilmestynyt 47

Kuva: K. Viitasaari.

Naiset veivät evankeliumin koteihin

Hannu Paavola/Hanna Salomäki
Kuvat: SLS:n arkisto

Ensimmäiset naimattomat naislähetit lähetettiin Englannista brittien siirtomaahan Intiaan ja pian useisiin muihinkin Aasian maihin siksi, että naiset elivät siellä eristettyinä miesten maailmasta, siis myös evankeliumin (mies)julistajista.

"Vaikka naisten alistaminen ja eristäminen ei afrikkalaisessa kulttuureissa ehkä aina ollut yhtä ehdotonta kuin monissa Aasian maissa, sielläkin juuri naisläheteillä oli suurin vaikutus naisten ja kotien piirissä. Tätä kuvaa presidentti Nerudan lause: 'Kun kasvatat miehen, kasvatat yksilön, kun kasvatat naisen, kasvatat koko kansan'", TT Kirsti Kena sanoo.

Naisten elinolojen, koulutuksen ja yhteiskunnan kehittämisen kannalta naisläheteillä on ollut tärkeä merkitys. Perinteisesti naiset ovat sijoittuneet käytännön tehtäviin, ei niinkään julistustehtäviin.

"Työpanoksellaan he ovat luoneet lähetysteologiaa, jossa lähetys on nähty kokonaisvaltaisena", professori Eila Helander toteaa.

Naiset ovat suomalaislähettien näkymätön enemmistö: heidän määränsä ei näy lähetysjärjestöjen valtarakenteissa eikä heidän työtään ole paljonkaan tutkittu.

Kaksi uutta tutkimusta piirtää kuvaa suomalaisista naisläheteistä. Kirsti Kenan tutkimus *Ee-*

Naisläheteillä on ollut suuri merkitys koulutuksen ja yhteiskunnan kehittämisen kannalta. Mirja Montonen opettaa Senegalissa. Kuva: M. Montonen.

vat apostolien askelissa (2000) käsittelee Suomen Lähetysseuran naislähettien elämää vuosina 1870-1945 (Kiinassa vuoteen 1950). Eila Helanderin huhtikuussa ilmestyvä tutkimus *Kutsumus kantaa* jatkaa toisesta maailmansodasta vuoteen 1994. Tutkimuksissa liikutaan henkilökohtaisella tasolla: lähteinä on käytetty muun muassa lähettien päiväkirjoja, kirjeitä ja haastatteluja.

Raamattunaiset evankelioivat Kiinassa

Kirsti Kena toimi pitkään opettajana Hongkongin luterilaisessa seminaarissa, jossa nykyään puolet opiskelijoista on naisia. Mikään itsestäänselvyys tämä ei ole, naiset hyväksyttiin oppilaiksi vasta vuonna 1958 ja Kena oli pitkään ainoa nainen seminaarin täystoimisten opettajien joukossa.

Vanhan kiinalaisen tradition mukaan naisen tehtävänä on mennä naimisiin ja synnyttää (poika)lapsia sekä miellyttää miestään. Tyttärenä hän on isänsä, vaimona miehensä ja leskenä vanhimman poikansa määräysvallan alainen, Kena kertoo.

Hongkongin kansainvälistyneessä ilmapiirissä tällaiset perinteet ovat jossain määrin menettäneet merkitystään, ainakin koulutetun väestön keskuudessa. Vanha patriarkaalinen miesvalta on kuitenkin edelleen vahva. Monissa perheissä lapsen ei sovi edes puhutella isäänsä, ellei tämä ensin puhuttele häntä. Aikuistenkin naisten on saatava suvun suostumus tärkeimmille ratkai-

Angolan naiset seuraavat Helena Åströmin rokotustehtävää. Kuva: S. Pinola.

"Minuun teki vaikutuksen sitkeys, jolla lähetit tekivät työtään sotien keskellä. Paikallaan pysymällä he ottivat kantaa myös yhteiskunnalliseen tilanteeseen", professori Eila Helander sanoo.
Kuva: P. Heimlander.

suilleen. Jos miniä haluaa liittyä kirkkoon, hänen on saatava miehensä lupa mennä kasteelle. Luvan saaminen on vaikeaa, koska kristitty miniä kieltäytyy kodin palvontamenojen hoitamisesta.

"Perinteisesti mies on vastannut kodin ulkopuolisista kontakteista. Politiikkaan, liike-elämään ja muihin julkisiin tehtäviin naisia ilmestyi Hongkongissa vasta 1980-luvulla", Kena toteaa.

Hongkongin kirkoissa asenteet ja tavat riippuvat muun muassa kirkon perustajasta ja taustalla vaikuttaneista lähetysjärjestöistä. Konservatiivisimmissa kirkoissa naisteologi saa puhua vain naisille ja lapsille, mutta ei esimerkiksi saarnata jumalanpalveluksissa.

"Niissä seurakunnissa, joissa naisten mielipiteitä ei kuunnella, he ovat haluttomia vapaaehtoistyöhönkin", Kirsti Kena sanoo.

Suomen Lähetysseuran yhteistyökirkossa Hongkongin evankelisluterilaisessa kirkossa johtajana eli presidenttinä toimii jo kolmivuotiskauttaan pastori Josephine Tso. Naisia on vihitty papeiksi ilman sanottavaa vastustusta vuodesta 1989; aikaisemmin naisteologit ovat evankelistoina hoitaneet seurakuntia varsin itsenäisesti. Naisevankelistoilla, ns. raamattunaisilla, on vanhastaan ollut ratkaiseva merkitys naisten evankelioinnille ja opetukselle sekä Manner-Kiinassa että Hongkongissa.

"Väsyä ei saa"

Suomalaisten lähettinaisten työnkuva on muuttunut paljon viime vuosikymmeninä. Ennen lähetit olivat pääasiassa opettajia ja sairaanhoitajia, nykyään ammattien kirjo on laajempi. Aikaisemmin työhön lähdettiin koko eliniäksi, nykyään muutamaksi vuodeksi. Helanderin tutkimuksessa mukana olleista läheteistä monet ovat olleet lähetystyössä yli 30 vuotta. Useat ovat työskennelleet kolmessa tai neljässä kulttuurissa ja opetelleet aina uuden kulttuurin ja kielen.

Tutkijoihin teki vaikutuksen sitkeys, jolla lähetit tekivät työtään myös levottomuuksien ja sotien keskellä esimerkiksi Ambomaalla tai Kiinassa.

"Paikallaan pysymällä he ottivat kantaa myös yhteiskunnalliseen tilanteeseen", Helander toteaa.

Perinteinen tapa suhtautua lähetystyöhön oli itsensä uhraaminen, vielä 1950-luvullakaan vapaapäivät ja vuosilomat eivät olleet itsestäänselvyyksiä. Työtä tehtiin tunteja laskematta, ja lähetit vaativat itseltään jaksamista. Päiväkirjaan ja ystäville osoitettuihin kirjeisiin vuodatettiin uupumusta. Lähetit olivat kuitenkin sisäistäneet normin, jonka mukaan "väsyä ei saa", kuten hengellisessä laulussa todetaan.

Työssä jaksamisessa auttoi se, että valtaosin lähetit kokivat työnsä mielekkääksi ja tyydytystä antavaksi. Tärkein voimavara oli kuitenkin usko.

"Lähetys ei ollut vain keikka, vaan siihen liittyi merkitys suuremmasta kokonaisuudesta. Vaikeudet suhteutettiin laajempaan yhteyteen. Kun tämänpuoleiset mahdollisuudet loppuivat, turvauduttiin tuonpuoleisiin mahdollisuuksiin", Eila Helander kuvaa.

Mitä entisaikojen lähettinaisten työstä voisi oppia?

"Luulen, ettei sadan vuoden takaisista asioista yleensä opita mitään. Korkeintaan lähimenneisyyden tapahtumista jotkut ehkä ottavat opikseen", Kirsti Kena arvelee.

"Naisten kautta voidaan vaikuttaa koko yhteiskuntaan. Tätä kuvaa presidentti Nerudan lause: 'Kun kasvatat miehen, kasvatat yksilön. Kun kasvatat naisen, kasvatat koko kansan'", TT Kirsti Kena sanoo. Kuva: P. Saario.

Eila Helanderin mielestä entisten lähettien kekseliäisyydessä ja luovuudessa on opittavaa nykyajan ihmisille.

"He ovat selviytyjiä. Kaiken ei tarvinnut olla valmiina, vaan uskallettiin mennä 'maastoon tiettömään'. Nykyään ajatellaan, että koulutuksen pitää antaa valmius kaikkeen. Koulutuksen pitäisi kuitenkin olla työkalu, jota käytetään luovasti uusiin tilanteisiin joutuessa."

Lähetyskenttien toimintatavoista voitaisiin ottaa oppia myös Suomessa. Helander muistelee erään suomalaisen seurakunnan tapahtumaa, joka päätettiin perua, kun paikalle saapui vain kaksi ihmistä. Kun kokenut lähetti kuuli tästä, hän totesi: "Olisi pitänyt pitää. Olihan siellä kaksi."

Lähettinaiset ovat antaneet vahvan panoksen terveydenhoitotyössä. Lääkäri Leena Pasanen tapaamassa tansanialaista potilastaan. Kuva: M. Rancken.

Kumppanuuden vaikeus

Pääkirjoitus

Istuessani tammikuun lopulla Etiopian Mekane Yesus -kirkon ja sen ulkomaisten yhteistyökumppanien vuotuisessa kokouksessa havahduin vakavuuteen, jolla kumppanuudesta puhuttiin. Mekane Yesus -kirkko on valmistellut uusia yhteistyön periaatteita, jotka hyväksyttiin yhteisessä kokouksessa. Niiden pohjalta ryhdytään laatimaan uusia yhteistyösopimuksia. Kirkko elää ja kasvaa köyhyyden ja monenlaisen inhimillisen hädän keskellä. Tuntuu itsestäänselvältä, että Etiopiassa tarvitaan ulkomaista tukea evankeliumin julistamiseksi ja ihmisten auttamiseksi.

Se, mikä minut havahdutti, oli etiopialaisten tapa puhua kumppanuudesta osapuolten voimakkaana sitoutumisena toisiinsa. "Kumppanuus on enemmän kuin vain osapuolten allekirjoittama paperi. Maailmanlaajan Kristuksen kirkon jäseninä kumppanit ovat saman ruumiin jäseniä. Tämä merkitsee, että sitoutumisen toinen toisiinsa tulee olla hyvin voimakas. Osapuolten tulisi aina seisoa toistensa rinnalla ja osallistua toistensa iloihin ja vaikeuksiin."

Asiakirjaluonnos määritteli kumppanuuden käytännölliseksi, molempia osapuolia sitovaksi ja pitkäkestoiseksi yhteistyöksi.

Tällaiset määrittelyt nousevat Mekane Yesus -kirkon ja sen yhteistyökumppanien pitkästä yhteisestä historiasta. Luterilainen lähetystyö Etiopiassa alkoi sata vuotta sitten, ja kansallinen kirkko perustettiin runsaat neljäkymmentä vuotta sitten. Yhteisen historian johdosta ja pitkäaikaisen suhteen seurauksena kirkko ja sen yhteistyöjärjestöt "kuuluvat toisilleen ja niillä on yhteinen tehtävä edistää Jumalan valtakunnan toteutumista". Huomasin kyseleväni ns. perimmäistä syytä yhteistyön periaatteiden uudistamiseen.

"Kuten olemme nähneet menneisyydessä, on helppo päätyä kumppanuuteen, jossa luodaan yksipuolista riippuvuutta. Nyt haluamme päästä tilanteeseen, jossa itsenäiset osapuolet päättävät tulla keskinäiseen riippuvuuteen toisistaan, - jossa kumppanit hyötyvät molemmin puolin yhteistyöstä ja missä yhteistyön tulos on parempi kuin se mitä mikään osapuoli voisi saavuttaa pelkästään itsekseen."

Näyttää siltä, että hedelmällisestä yhteistyöstä huolimatta sekä Mekane Yesus -kirkko että ulkomaiset yhteistyöjärjestöt ovat olleet tyytymättömiä tilanteeseen. Kumppanuuden kehittäminen nostaa esiin isoja kysymyksiä. Onko mahdollista syventää sitoutumista sellaiseen kumppanuuteen ja yhteistyöhön, jossa oman vaikutusvaltani tulisi vähentyä? Kiinnostaako meitä sellaisen työn tukeminen, joka ei enää ole "meidän työtämme" siinä merkityksessä että me rahoitamme sen ja päätämme miten rahat käytetään? Olemmeko valmiita "kuulumaan toisillemme" yhteisen tehtävän tähden, kun kaikki ei mene meidän mielemme mukaan? Kysymyksiä ei helpota se, että Mekane Yesus -kirkko on ajautunut kieli- ja heimotaustaiseen vaikeaan sisäiseen kriisiin, jonka tuloksena joukko pääkaupungin seurakuntia on muodostamassa uutta luterilaista kirkkoa. Tapa, jolla kiistaa on hoidettu, ei vastaa suomalaista näkemystä hyvästä hallintokulttuurista.

Etiopian pieni esimerkki osoittaa, että lähetystyössä on kysymys enemmästä kuin meidän ehdoillamme tapahtuvasta toiminnasta tai samalla tavalla ajattelevien yhteistyöstä. Meiltä kysytään suostumista ja sitoutumista Jumalan pelastavaan toimintaan, jota Hän tekee monien kautta ja joka kohdistuu myös meihin itseemme. Lähetysyhteistyö edellyttää ilmeisesti monilla tasoilla myös suurempaa erilaisuuden hyväksymistä kuin mihin olemme tottuneet.

Hannu Paavola
hannu.paavola@evl.fi

Svårigheten med partnerskap

Ledare

Då jag i slutet av januari satt på det årliga mötet tillsammans med Mekane Yesus kyrkan i Etiopien och dess utländska samarbetspartner blev jag varse det allvar med vilket man talade om partnerskap. Mekane Yesus kyrkan har berett nya principer för samarbetet och dessa godkändes på det gemensamma mötet. På basis av dem skall man sätta upp nya samarbetsavtal. Kyrkan lever och växer mitt i fattigdom och mänsklig nöd av många slag. Det känns självklart att man i Etiopien behöver utländskt stöd för att förkunna evangelium och hjälpa människor.

Det som jag vaknade till insikt om var etiopiernas sätt att tala om partnerskap: som en stark förbundenhet mellan partnerna. "Partnerskap är mera än det papper som partnerna undertecknar. Som medlemmar i Kristi världsvida kyrka är partnerna medlemmar i samma kropp. Detta betyder att bundenheten till varandra bör vara mycket stark. Partnerna bör alltid stå vid varandras sida och dela varandras glädje och svårigheter." I utkastet till handlingen definierades partnerskapet som ett praktiskt, långvarigt samarbete i vilket båda parterna är förbundna.

Dessa definitioner kommer från den långvariga gemensamma historien mellan Mekane Yesus kyrkan och samarbetspartnerna. Den lutherska missionen i Etiopien började för hundra år sedan och den nationella kyrkan grundades för drygt fyrtio år sedan. På grund av den gemensamma historien och den långvariga förbindelsen "hör kyrkan och dess samarbetsorganisationer till varandra och de har en gemensam uppgift i att främja Guds rikes fullbordan" . Jag märkte att jag frågade efter den s.k. yttersta orsaken till att principerna skulle förnyas.

" Som vi sett under den förgångna tiden, är det lätt att ingå ett partnerskap som gör den ena partnern beroende. Nu vill vi komma i en situation i vilken självständiga partner beslutar att bli ömsesidigt beroende av varandra - ett partnerskap i vilket partnerna bägge vägar har nytta av samarbetet och i vilket resultatet av samarbetet är bättre än vad vilken partner som helst skulle uppnå enbart själv."

Det verkar som såväl Mekane Yesus kyrkan som de utländska samarbetsorganisationerna har varit missbelåtna med situationen oberoende av att samarbetet burit frukt. Ett utvecklande av partnerskapet lyfter fram stora frågor. Är det möjligt att fördjupa förbundenheten till ett sådant partnerskap där mitt eget inflytande minskar? Är vi intresserade av att stödja ett sådant arbete som inte längre är "vårt arbete" i den bemärkelsen att vi finansierar det och beslutar hur pengarna skall användas? Är vi beredda att "tillhöra varandra" på grund av en gemensam uppgift t.ex. då inte allt går som jag önskar? Frågorna blir inte lättare av att Mekane Yesus kyrkan har hamnat i en svår inre kris där bakgrunden är språk och stammar, vilket resulterat i att en del församlingar i huvudstaden håller på att bilda en ny luthersk kyrka. Det sätt på vilket konflikten skötts motsvarar inte finländsk syn på god förvaltningskultur.

Detta lilla exempel från Etiopien visar att det i missionen är fråga om mera än en verksamhet som sker på våra villkor eller ett samarbete mellan sådana som tänker lika. Vi tillfrågas om godkännande och om förbundenhet till Guds frälsande verksamhet som han gör genom många och som också vänder sig till oss själva. Mission förutsätter uppenbarligen på många plan även ett större godkännande av olikheter än vad vi är vana med.

Hannu Paavola
hannu.paavola@evl.fi

Nainen on parhaimmillaan kotona tai haudassa (Pastunkielinen sananlasku)

Ajatuksia naisen elämästä islamissa ja kristinuskossa

Ann-Christine Marttinen

"Ole hyvä ja haastattele minua", pyysi 15-vuotias afgaanityttö Lawangina. "Osaan puhua. Älä ajattele: Hän ei ole koulutettu, hän ei ymmärrä mitään."

Surkhabin pakolaisleiri Pakistanin ja Afganistanin rajalla oli joskus Beluchistanin maakunnan suurin leiri. Monet ovat asuneet täällä jo 18 vuotta. Klinikan seinustan hämärässä kyyhöttää rivi naisia. Mustien huivien alta pilkottaa upeasti koristellut puvut. Kun otan kameran esille, kasvot katoavat salamana kankaiden suojiin.

Nämä mustat hahmot lattianrajassa eivät ole ketä tahansa, he ovat Surkhabin selkäranka, "komitea". Monet heistä ovat perinteisiä synnytysavustajia, joilla on liikkumisvapaus ja miestensä lupa tehdä kodin ulkopuolista työtä. Naisten mobilisoiminen on tärkeää myös miesten auttamiseksi.

"Mitäkö mieltä olen talibaneista? Onko muita vaihtoehtoja?" kysyy klinikan fysioterapeutti. "Ennen naisilla oli suurempi liikkumisen vapaus, mutta heidän turvallisuuttaan ei taannut kukaan. Nyt naiset saavat olla rauhassa, heitä ei pahoinpidellä eikä raiskata. Jonkun on pidettävä järjestystä. Perheen sisäiset säännöt, taloudellinen pakko ja ikä määräävät useammin naisten liikkumisvapauden leireillä, ei niinkään puolue."

Miehet määrittelevät naisen

Naisten tasa-arvo on sisäänrakennettu sekä islamiin että kristinuskoon. Kaikki olivat tasa-arvoisia Jumalan edessä. Naisen asema oli alkukirkossa sidoksissa patriarkaaliseen naiskäsitykseen, joka oli hyvin samanlainen kaikissa patriarkaalisissa yhteiskunnissa. Ääriesimerkkinä todetaan 1.Timoteuskirjeessä, että lasten synnyttäjänä nainen on pelastuva.

Perinteisessä islamilaisessa yhteiskunnassa naisilla on ollut julkisia tehtäviä. Muhammedin ensimmäinen vaimo, Khatidza, vahvisti Koraanin ilmoituksen. Aisha, Muhammedin nuori vaimo, johti sotajoukkoja. Profeetta jopa asetti naisen imaamiksi. (Hadith Abu Daud, kirja 1, luku 2, hadith 528-529). Tämä nainen halusi liittyä sotajoukkoihin sairaanhoitajana, mutta profeetta Muhammed määräsi hänet moskeijan imaamiksi, johtamaan miesten rukouksia. Hän ei tehnyt näin siksi, että tämä oli nainen, vaan hänen hurskautensa takia.

Opillinenkaan sivistys ei ollut varattu vain miehille: tiedon etsiminen oli sekä miehen että naisen velvollisuus. 1800-luvulla alettiin perustaa kouluja tytöille ja vuosisadan lopussa naisten tasa-arvoliike vaati islamilaisen yhteiskunnan uudistamista. Kun nainen on taloudellisesti itsenäinen ja koulutettu, hän pystyy tekemään ratkaisuja oman ja perheensä elämää koskevissa

Kristittyjen musiikkifestivaaleilla saa nauttia taiteesta ja kauneudesta. Kuva: Jouko Marttinen/SLS.

asioissa, vapauttamaan itse itsensä. On sanottu, että nimenomaan islam tunnusti naisen täyden tasa-arvon ensimmäisenä eikä suinkaan Eurooppa yli tuhat vuotta myöhemmin.

Uskonpuhdistaja Martti Lutherin ajatukset kuvastavat 1500-luvun patriarkaalista yhteiskuntaa:

"Naisten toimiminen muualla kuin kotitalouden säädyssä johtaa lapsellisuuteen, kaaokseen ja epäjärjestykseen. Se ei koskaan ole saanut mitään hyvää aikaan."

"Naisen rajoitetut ääniresurssit rajoittavat hänen mahdollisuuksiaan esiintyä julkisesti."

"Naisella ei ole biologisia eikä intellektuaalisia edellytyksiä hoitaa papinvirkaa."

"Mikään takki tai puku ei pue naista niin huonosti kuin halu tulla viisaaksi." (Tästä huolimatta Luther taisteli kansan kouluttamisen puolesta.)

Vielä 1800-luvun Ruotsissa saattoi kuulla julkisissa keskusteluissa, ettei ihmisen tulisi korjata Jumalan työtä. Jumala ei ollut tarkoittanut naista ´persona publicaksi´, toimimaan julkisuudessa. Jos hän teki niin, vaarantui kodin ja avioliiton pyhyys. Todettiin myös, että naisille pitäisi antaa valtion virkoja, kuten lennätin- ja postilaitoksessa, vasta kun hän oli täyttänyt 50 vuotta, ettei vain raivattaisi hänelle tietä katedriin tai saarnastuoliin. Niin kauan kuin nainen on miehen holhouksen alainen, hän tuskin kaipaakaan seurakunnan johtajaksi!

Patriarkaalisuus elää ja voi hyvin monella taholla kirkossamme ja yhteiskunnassamme vielä tänä päivänä. Sama koskee islamia. Molemmissa uskonnoissa miehet ovat määritelleet naisen.

"Kun pöydässä ei ole ruokaa, mies avaa oven"

Naisten eristäminen yhteiskunnallisesta elämästä ja toisesta sukupuolesta saa hyvinkin erilaisia muotoja islamilaisessa maailmassa. Koraani ei vaadi naisten eristämistä (24:31), vaan siveyttä sekä mieheltä että naiselta. Usein paikalliset traditiot kuitenkin vievät ankaruudessa voiton Koraanin säädöksistä.

Eristäminen ja kunnia kuuluvat erottamattomasti toisiinsa Pakistanin luoteisessa rajamaakunnassa. Miehen kunnia on sidoksissa siihen, millainen määräysvalta hänellä on naisiin. Miehen määräysvallassa ovat omaisuus, toimeentulo ja avioliitto. Isän ja veljien velvollisuus on valvoa naisen siveyttä siihen asti kunnes hänet on luovutettu aviomiehelle. Tämän jälkeen valvontatehtävän ottavat aviomies ja varsinkin anoppi. Arveluttava seksuaalinen käytös sekoittaa miesten ja perheiden väliset suhteet, koko yhteiskuntajärjestyksen, tuottaa perheelle häpe-

ää ja laskee sen statusta.

Kristillisessä arvomaailmassa seksin tukahduttaminen oli yksi yhteiskunnan tärkeimmistä tehtävistä. Kirkko valvoi sukupuolimoraalia. Yhdyntää pidettiin aina syntinä, jopa avioliitossa. Salavuoteus kahden naimattoman henkilön välillä lakkasi olemasta rikos Suomessa vasta 1926.

"Riisumalla hunnun emme ratkaise ongelmaamme", vakuutta Bushra Gauhar, peshawarilainen avustusjärjestön johtajatar. "Naisten on saatava ratkaista ongelmansa omaan tahtiinsa. Seuraavan sukupolven kehitysmahdollisuudet kaventuvat, jos ne harvat joilla nyt on mahdollisuuksia, repivät rikki koko systeemin."

Mutta vapaus koittaa ennemmin tai myöhemmin - ja jopa tässä historian vaiheessa. "Minä olen jo niin vanha, etten ole minkään säännön alainen", toteaa 95-vuotias Rangina Surkhabin pakolaisleirillä.

Kirjoittaja on filosofian kandidaatti ja Suomen Lähetysseuran tiedottaja ja on työskennellyt Pakistanissa vuosina 1976-87

Kvinnan, mannens största skatt

Tankar kring kvinnas roll i islam

Ann-Christine Marttinen

Frihet och jämlikhet ses som grund för den absoluta monoteismen. Människan är underställd Gud allena. För muslimen är lagen inte enbart en gudomlig princip utan berättar hur han skall bete sig i denna värld, hur bedriva handel, äta, sova, be... Lagen föreskriver vad som rekommenderas, förbjuds eller är likgiltigt. Varje funktion har religiös betydelse och gudomlig sanktion.

Människorna skall inte tillämpa lagen i olika tidsåldrar utan tidsåldrarna skall anpassa sig till lagen. Det islamska samfundets identitetskris beror ofta på att den gudomliga sanningen inte förverkligas i det historiska skeendet. Detta gäller även kvinnans ställning i det islamska samhället.

Familjen - miniatyrmodell för islamskt samhälle

Såväl inom kristendom som inom islam har det varit mannen som definierar kvinnans roll. I islam är familjen, ummans minsta enhet, en miniatyrmodell för ett islamskt samhälle. Mannen fungerar som imam och bär religiöst ansvar för familjen. Hans auktoritet symboliserar Guds auktoritet i världen. Mannen är familjens överhuvud och ansvarig försörjare, eftersom Gud har gynnat ett kön fram om ett annat. (Koranen 4:34).

Det är en kvinnas religiösa plikt att gifta sig och föda barn. Celibat fördöms. Musalimkvinnornas frihetsrörelser i vissa länder ses som en direkt följd av att mannen inte fullföljt sina religiösa plikter. Mannen har "övergivit sin virila

Ett gammalt islamskt ordspråk säger: "Barnen är sina föräldrars himmel och helvete". Det torde vi alla kunna underteckna!. Foto: Anja Nurminen/SLS.

patriarkalism" och kvinnorna upplever dem inte längre som religiösa auktoriteter. I dylika fall är utbildning av kvinnor ett hot mot mannens överhöghet, trots att själva profeten Mohammed har poängterat att det är såväl männens som kvinnornas plikt att söka kunskap.

De första arabfeministerna, som förde kvinnornas talan inom den muslimska världen och strävade efter att återställa Koranens syn på kvinnan som en jämlik varelse, var faktiskt män!

Hemmets drottning

Fyra hustrun är som kabas fyra väggar, de symboliserar stabilitet. Att ha flera hustrur än en, kräver att de behandlas jämlikt, vilket är så gott som omöjligt att förverkliga (4:1) En del forskare anser att detta i princip betyder att engifte rekommenderas i islam

Purdah, kvinnornas avskildhet, är Guds vilja och gåva och befrämjar anständighet och trygghet. I avskildhet kan kvinnan förverkliga sig själv maximalt. Media, och litteratur stärker denna bild även i dag. Inga filmer om ogifta kvinnor existerar. Arbetande kvinnor står inte männen så nära som hemmavarande kvinnor och de anklagas för att vansköta sitt hushåll och sina barn. Mannen respektera kvinnans auktoritet i hemmet. Kvinnan i sin tur befrias från politiska och militära skyldigheter, även från stressen att finna sig en gemål.

Lokala traditioner överskuggar dock ofta Koranens föreskrifter, som kan tolkas på olika sätt. Patriarkalism och hierarkiska strukturer lever kvar och mår bra. Synen på att kvinnan existerar främst för mannens väl är uppenbar även i litteraturen

"Kvinnorna är källan till glädje, välsignelse och skönhet. Hon är hustru, husmor, uppfostrare av barnen.

"Den dygdiga kvinnan är en glädje för mannen varje gång han ser på henne, hon är lydig och tar vara på sig, medan mannen är frånvarande. Hon är mannens största skatt! Hon är mannens tröst."

"Modern är hemmets drottning, som skyddar mannen från slösaktighet!"

"Att diskutera jämlikhet är lika vansinnigt som att diskutera rosens och jasminens jämlikhet. Båda har sin doft."

FK Ann-Christine Marttinen är informatör vid Finska Missionssällskapet och har arbetat i Pakistan åren 1976-87

Muslimeja kohtaamassa

Timo Vasko

Lähetysteologin pöydältä

Sain marraskuussa osallistua Suomen Lähi-idän instituutin järjestämälle kokemusrikkaalle matkalle sellaisille islamin vaikutusalueille, mihin suomalaiset tutkijat ja lähetystyöntekijät ovat varsin harvakseen matkansa suunnanneet. Tosin eräät dokumentit kertovat jo varhain suomalaisten kiinnostuksesta tähän ilmansuuntaan. Itämaisten kielten dosentti Wilhelm Ross kuoli Damaskoksen lähettyvillä aavikolla 1766. Medinassa ja Mekassa poikennut Wallin, myöhemmin itämaisen kirjallisuuden professori, kävi toisella (1846-47) ja kolmannella (1847-49) aavikkomatkallaan mm. Damaskoksessa ja Beirutissa. K. L. Tallqvist, Wallinin professuurin seuraaja, perehtyi Beirutiin ja Damaskokseen vuonna 1894. Nyt pientä joukkoamme johti islamin asiantuntija professori Heikki Palva.

Libanonissa, lähellä Tyrosta, sijaitsee Imaami Musa as-Sadrin islamilaisten opintojen instituutti. Isäntänämme toimi imaami As-sayyid Ali al-Amin, joka vieraili viime vuonna Suomessa. Nyt hän puolestaan toivotti meidät merkittävän muslimijoukon kanssa tervetulleeksi vieraanvaraiseen tapaamiseen, jonka hän toivoi auttavan "kansoja ymmärtämään toisiaan ja elämään rauhassa, rakkaudessa ja yhteistyössä".

Menneisyyden konflikteihin viitattuaan hän pohti: "Kuinka evankeliumi, joka sanoo'Älä tapa' (la taqtul), voisi olla vastuussa tappamisesta, tai kuinka Koraani, joka sanoo 'Jumala ei rakasta hyökkääjää' (inna llaha la yuhibbu lmu`tadi), voisi olla vastuussa vihollisuudesta. Vastuussa on ihminen, joka on ymmärtänyt uskonnon väärin ja alistanut uskonnon omille tavoitteilleen ja muuttanut ihmisten uskon kiihotuksen välikappaleeksi ajaakseen omia epäpyhiä tarkoitusperiänsä. Siksi näen, että uskonto ja taivaan kirjat, Raamattu ja Koraani, ovat joutuneet uhreiksi politiikassa ja sotilaallisessa kamppailussa." Professori Heikki Palva, TT Juhani Forsberg ja TT Timo Vasko vastasivat imaamin puheeseen.

Damaskoksessa islaminuskoista Syyriaa johtava suurmufti Ahmad Kuftaro kutsui ryhmämme luokseen maaseutuasuntoonsa. Hänet arkkipiispa Paarma tapasi viime vuoden helmikuussa Damaskoksessa. Noin 90-vuotias suurmufti piti 40 minuutin pituisen puheen, jossa hän korosti muslimeja ja kristittyjä yhdistäviä seikkoja. Muslimin näkökulmasta näitä ovat esimerkiksi Abraham, Joosef, Jeesus ja Muhammad. Heitä mufti nimitti Jumalan eri aikoina ihmiskunnalle lähettämiksi "suurlähettiläiksi", jotka ottivat vastaan Jumalan opetukset. Hän tähdensi Jumalan luomistyötä: Jumala on luonut kaikki ihmiset. Jumala luojana yhdistää kaikki. Professori Palva vastasi vieraiden puolesta arabiaksi.

Euroopassa muslimit ovat epäilemättä jo nyt kristittyjen merkittävin ja myös pysyvä keskusteluosapuoli. Tästä syystä meidän on myös Suomessa rakennettava pitkäjänteisesti yhteyksiä toisiimme, niin että konfliktien ilmaantuessa olisi olemassa luottamus, jonka varassa kaikesta, sekä yhdistävistä että erottavista seikoista, voidaan totuudellisesti ja rauhanomaisesti keskustella ja etsiä niihin ratkaisuja. Siksi on myös olennaista, että kristittyinä valvomme identiteettiämme, jotta pystymme kertomaan uskomme perusteista myös muslimeille.

Intialaisen naisen elämänkaaren tärkein vaihe on äitiyden saavuttaminen.

Intiassa perheen kukoistus ja kaaos on naisen käsissä

Teksti ja kuvat Riikka Uuksulainen

Jouduin Intiassa toistuvasti kummalliseen tilanteeseen. Minua kohdeltiin kuin miestä. Perheet ohjasivat minut aina ruokailemaan miesväen pariin. Keskustelua ja seuranpitoa johtivat miehet. Naisväki poikkesi kainosti tarjoilemaan ja palvelemaan, mutta muuten pysytteli omissa oloissaan. Aloin aavistaa sen näkymättömän verhon, joka erotti minut naisten maailmasta ja ryhdyin tietoisesti raottamaan sitä. Pääsy naisten maailmaan oli hankalaa. Yksi portti kuitenkin löytyi: naiset olivat innokkaita opettamaan taitojaan - sarin sitomista, lauluja ja ruoanlaittoa. Yhteisten askareiden lomassa alkoivat tarinatkin hersyä.

Ymmärsin, että intialaisen naisen maailma on kokonaan toinen ulottuvuus intialaisen kulttuurin sisällä. Ryhdyin kuuntelemaan, miten naiset kuvailevat itseään: pitävätkö he asemaansa alistettuna, mikä heille on elämässä tärkeää, mistä haaveilevat, mihin uskovat. Stereotypiat mielessäni alkoivat rapista.

Nainen voi tuoda menestyksen tai tuhon

Suuri osa maailmaa kuvittelee intialaisen naisen

Nainen huolehtii perheen rituaalisesta puhtaudesta.

Koti on intialaisen naisen valtapiiri.

alistetuksi kotiorjaksi. Se on kuitenkin vain osa totuutta. Naisia löytyy myös politiikan huipulta, akateemisista piireistä ja muista korkeasti arvostetuista tehtävistä. Intian pääministeriksi valittiin aikoinaan nainen, Indira Gandhi, ilman että sitä suuremmin kyseenalaistettiin. Ehkä yksipuolinen kuva syntyy siitä, että naisen asemaa usein arvioidaan ulkoapäin tuotujen mittapuiden mukaan eikä ymmärretä paikallista kulttuuria ja sen sisältämiä arvoasetelmia.

Yksi ulkopuolisille usein tuntematon mittapuu on paikallisen kulttuurin ja uskonnon käsitys naiseudesta. Hindulaisen naiseuskäsityksen mukaan nainen on aktiivinen, voimakas, jopa aggressiivinen ja uhkaava. Käsitys on täysin vastakkainen esimerkiksi amerikkalaiselle naiseuskäsitykselle. Amerikkalaista naista pidetään luonnoltaan passiivisena. Intialainen naisen uskotaan voivan voimansa (saktin) avulla muuttaa tapahtumien kulkua. Erityisesti arvostetaan naisten suorittamia rituaaleja miehensä ja lastensa puolesta. Nainen voi suunnata voimansa hyviin tarkoituksiin, tuoda menestystä ja saada perheensä kukoistamaan. Jos naista kohdellaan huonosti, hän voi käyttää voimansa tuhoamiseen ja saattaa lähipiirinsä kaaokseen.

Nainen hallitsee kotiareenaa

Intialaisen naisen valtapiiri on kotona, huolimatta siitä, että intialainen yhteiskunta on jatkuvan muutoksen alla ja yhä useammat naiset

Tytön ensimmäisten kuukautisten juhla on yksi tärkeistä ikäkausiriiteistä, joiden suorittamiseen naiset osallistuvat.

Avioliitto on yksi intialaisen yhteiskunnan tärkeimmistä normeista.

siirtyvät työelämään. Naisen tärkein tehtävä on edelleen lasten synnyttäminen. Vasta kun nainen on todistanut hedelmällisyytensä ja saavuttanut äitiyden, hän saa täyden naisen statuksen. Perheyhteisö kunnioittaa äitiyttä. Myös intialaisen naiseuskäsityksen mukaan naisen voima on mahtavin äitiyden tilassa.

Naisella on kotipiirissä useita tärkeitä tehtäviä. Hän huolehtii perheensä rituaalisesta puhtaudesta. Mieheltä puja-palvelukset jäävät kiireessä usein suorittamatta. Nainen rukoilee ja tyynnyttää uhreja kaipaavat jumalat kodissa ja kylätemppeleissä. Nainen huolehtii myös, ettei paha silmä pääse vahingoittamaan kotia ja perheenjäseniä.

Naisilla on myös kokonainen oma uskonnollinen alakulttuurinsa, jossa huomioidaan tytön ja naisen elämänkaaren tärkeimmät hetket. Tytön ensimmäisiä kuukautisia, nuoren naisen avioitumista ja äitiyden saavuttamista juhlii koko naisyhteisö.

Kirjoittaja on teologian maisteri ja toimii projektitutkijana Kirkkopalveluissa.

Japanilainen nainen vaikuttaa ruohonjuuritasolla

Vuokko Vänskä

Laki takaa japanilaiselle naiselle tasa-arvon miehen rinnalla. Käytännössä yhteiskunta muuttuu kuitenkin hitaasti. Jotkut naiset ovat sitä mieltä, että naisen asema on perheessä korkea, mutta yhteiskunnassa matala.

Roolijako on selkeä: mies hoitaa kodin ulkopuoliset asiat, vaimo kodin sisäiset ja lapsiin liittyvät tehtävät. Vieläkin on tavallista, että mies ojentaa tilipussinsa kumartaen vaimolleen ja sanoo: "Kiitos vaivannäöstä", johon vaimo vastaa: "Kiitos, kun olet tehnyt ahkerasti työtä perheen eteen." Vaimo pitää rahapussin itsellään ja antaa miehelleen taskurahaa harkintansa mukaan.

Vaimo -japaniksi kanai - tarkoittaa talon sisällä olevaa. (Piirros Sirkka Sihvonen)

Rouva - japaniksi okusan - tarkoittaa perällä olevaa. (Piirros Sirkka Sihvonen)

Omalla alueellaan kodin, koulun ja sosiaalisen verkoston puitteissa japanilainen nainen on hyvinkin aktiivinen ja voimakas vaikuttaja. Kodin ja koulun yhteistyö on kiinteää: opinahjot odottavat äitien osallistuvan vanhempainpäiviin, koulun myyjäisiin ja jopa suursiivoukseen. Lastenkasvatus otetaan vakavasti ja sitä pohditaan eri yhteyksissä koulujen ja yhteiskunnan naisverkostojen järjestämissä tilaisuuksissa. Myös monet seurakuntien tukipylväät ovat naisia siitäkin syystä, että työelämän kiireiden vuoksi miehillä ei ole mahdollisuutta osallistua seurakunnan tehtäviin.

Naisia vähän politiikassa

Naisverkostot osallistuvat yhteiskunnalliseen keskusteluun, valistukseen ja kannustavat esimerkiksi luonnonsuojeluun. Poliittiseen päätöksentekoon heillä ei vielä ole asiaa siinä määrin kuin Suomessa.

Naiset saivat äänioikeuden Japanissa vuonna 1945. Nyt naisia on kaksikamarisessa parlamentissa 78 eli 11 prosenttia edustajista. Ensimmäinen nainen tuli ministeriksi vuonna 1960. Tammikuusta 2001 lähtien istuneessa hallituksessa on 19 ministeriä, joista yksi on nainen: ympäristöministeri Yoriko Kawaguchi. Paikallishallinnon valtuutetuista naisia oli vuonna 1999 vain 6 prosenttia.

Vuonna 1985 astui voimaan työelämän tasaarvolaki, jota kohennettiin vuonna 1999. Sen mukaan naisilla on mahdollisuus päästä kaikkiin ammatteihin.

Vuonna 1993 voimaan tullut äitiyslomalaki takaa synnytyksen jälkeen naiselle pääsyn entiseen työhönsä. Vuonna 1999 hyväksyttiin laki, jonka mukaan perhesyistä voi anoa palkatonta

Japanissa naiset toimivat aktiivisesti omissa verkostoissaan. Kuva SEKL:n arkisto.

lomaa menettämättä työpaikkaansa. Loma on tarkoitettu perheenjäsenen hoitamiseen enintään kolmen kuukauden ajan.

Koska naisen pääsy työmarkkinoille on helpottunut, monet nuoret naiset ovat jatkaneet työssäkäyntiä avioitumisensa jälkeenkin. Nykyisin naisten osuus työvoimasta on 41 prosenttia. Se on pysynyt samana koko 1990-luvun ajan.

Lastenhoito ei ole vielä kovin hyvin järjestetty. Naisvaltaisilla aloilla työpaikat kuitenkin osallistuvat hoitojärjestelyihin, esimerkiksi sairaalat järjestävät joskus päivähoidon sairaanhoitajien lapsille. Suuret yhtiöt saattavat myös perustaa yhteisen päiväkodin työntekijöidensä lapsille.

Japanilaisen käytännön mukaan naimisissa olevan miehen palkkaan lisätään kuukaudessa vaimolisä. Se edellyttää kuitenkin, että vaimon tulot eivät ylitä tiettyä rajaa. Lehdissä keskustellaan tuon tuostakin vaimon tulorajan nostamisesta.

Kuuliainen kirkossakävijä

Vanhan shintolaisuuden sävyttämän ajattelun mukaan nainen on saastunut. Siksi hän ei saa missään tapauksessa astua esimerkiksi sumopainijoiden pyhään kehään. Hänen on myös mentävä perheensä viimeisenä ofuroon, japanilaiseen kuumaan kylpyyn.

Mies edustaa perhettä monissa tilanteissa. Kun perhe saa hääkutsun, on tavallista, että vain mies osallistuu juhlaan. Kyläkokouksissa naisetkin ovat mukana, mutta eivät mielipiteitä laukomassa miesten seurassa, vaan taka-alalla ja keittiössä.

Kiinalainen kirjoitusmerkki kuvaa hyvin tätä asennetta. Kirjoitusmerkki ‘rouva’ tarkoittaa ‘perällä olevaa’, sana ‘vaimo’ taas merkitsee talon sisällä olevaa. Jos nainen sanoo mielipiteitään yhteisessä kokoontumisessa ja esiintyy, häntä pidetään huonosti kasvatettuna.

Vanhemman polven naiset ovat hyvin kuuliaisia miehelleen. Eräässä seurakunnassa oli vanha rouva, jonka mies ei ollut kristitty. Mies ei päästänyt vaimoaan sunnuntaisin kirkkoon, niinpä vaimo lähti joka pyhäamu kotoaan ja sanoi miehelleen menevänsä ostamaan ruokaa. Hän sanoi tuon saman syyn joka viikko. Mies tiesi, että vaimo menee kirkkoon ja sieltä palatessaan käy ruokaostoksilla, muttei ollut asiasta tietävinään.

Arvoituksellinen puhumattomuus jatkui vuosikymmenien ajan. Vaimo oli kuuliainen miehelleen, ja molemmat olivat tyytyväisiä.

Kirjoittaja on Uusi Tie -lehden vs. päätoimittaja ja toiminut lähetystyössä Japanissa.

Mitä kuuluu, Tuula Sääksi?

Teksti ja kuva Hannu Paavola

Tuula Sääksi istuu levollisen oloisena viihtyisässä työhuoneessa Suomen Lähetysseuran (SLS) toimistossa. Kiire ja kasvava vastuu eivät näy ulospäin, tuttu hyväntuulisuus kylläkin. Uusi työ SLS:n Aasian osaston johtajana alkoi vajaa vuosi sitten, ja hiljattain organisaatiotarkistuksen yhteydessä Tuula Sääksi nimettiin ulkomaan osaston johtajaksi. Se tarkoittaa vastuuta koko ulkomaisesta työstä. Osaston henkilöstöön kuuluu 13 työtoveria ja ulkomailla lähettejä on noin 200.

"Kuuluu pelkästään hyvää. Eteeni on avautunut mielenkiintoinen ja haastava työalue. On osoitettu sellaisia tehtäviä, joissa pitäisi venyä hyvin monella suunnalla ja löytää sellaistakin osaamista, jota ei ole aikaisemmin edes testattu. Olemme juuri pohtimassa, mihin tahdomme suunnata työtämme tulevina vuosina ja vuosikymmeninä, ja miten löydämme oikeat työn tekemisen mallit erilaisten yhteistyökumppanien kanssa."

Sisäisen organisaation luominen ja työaluehallinnon kehittäminen työllistää uutta osastoa ja sen johtajaa ilmeisesti koko vuoden.

Kenian oppivuodet

Tuula Sääksillä on paljon hyviä muistoja ja kokemuksia aikaisemmasta työstään Evankeliumiyhdistyksen palveluksessa. Työ Keniassa 1970- ja 80-luvuilla opetti paljon.

"Päällimmäisenä on elämän ja uskon kokonaisvaltaisuus. Suomessa ja länsimaissa yleensä pistetään hengelliset asiat omaan lokeroonsa. Afrikassa tällaista jaottelua ei tehdä. Se auttaa ymmärtämään, että myös lähetystehtävämme on hyvin kokonaisvaltainen. Mitään osa-aluetta ihmisen ja ihmiskunnan elämässä ei voi jättää ulkopuolelle kun mietimme sitä, mikä on tehtävämme kristittynä tänä päivänä tässä maailmassa."

Toinen Kenian vuosilta arvokas asia on Raamatun käyttäminen. Afrikassa mitään kristittyjen kokoontumista ei aloiteta ilman Jumalan sanan lukemista ja rukousta.

"Jumalan lupausten varaan heittäytymistä olen oppinut hyvin paljon lukiessani Raamattua kenialaisten kristittyjen kanssa."

Pari vuotta sitten Tuula Sääksi joutui melkoiseen julkisuuteen Evankeliumiyhdistyksen saneerauspäätöksiä seuranneessa keskusteluissa, joissa otettiin voimakkaasti kantaa myös naispappeuskysymykseen. Ilme muuttuu vakavammaksi, kun kysyn millaisena hän nyt näkee tapahtumat.

Kaukaa katseltuna tapahtumasarja näyttää paljon pahemmalta kuin sen ollessa ajankohtainen, Sääksi kertoo.

"Olen Jumalalle kiitollinen siitä, että olen selvinnyt hengissä. Silloin oli keskityttävä käsillä olleisiin tehtäviin, enkä ilmeisestikään ollut päästänyt tietoisuuteeni kaikkea mitä minun ympärilläni tapahtui."

"Nyt on helpompi nähdä Jumalan johdatus. Toivon, että olen myös näiden prosessien kautta oppinut jotakin elämästä ja työstä - ehkä kirkkohistoriastakin, jossa oppii panemaan asioita oikeisiin mittasuhteisiin."

Tuula Sääksi kuuluu siihen kasvavaan joukkoon, jolla on kokemusta useamman kuin yhden lähetysjärjestön työstä. Hän ei kuitenkaan aivan vähällä suostu vertailemaan järjestöjä.

"Siitä olen iloinen, että SLS:ssä on käynnissä määrätietoinen työskentely lähetystehtävän pe-

Mitään osa-aluetta ei saa jättää huomiotta miettiessämme tehtäväämme kristittynä tässä maailmassa

Tuula Sääksi on tullut tunnetuksi yhteistyön puolestapuhujana. "Yhteistyökirkot edellyttävät yhteistyökysymysten pohdintaa. Haaste olisi otettava vastaan myös Suomessa". Kuva on otettu Kenian luterilaisen kirkon 50-vuotisjuhlassa syksyllä 1998 Matongossa.

rusteiden kanssa. Halutaan tehdä työtä sen hyväksi, että meillä on selkeä teologinen ja raamatullinen perusta. Siitä nousevat myös yhteistyön periaatteet ja ne linjat, joiden mukaan halutaan tehdä yhteistyötä niin yhteistyökirkkojen kuin muidenkin tahojen kanssa ulkomailla ja Suomessa."

Yhteistyössä edessä isommat kysymykset

Tuula Sääksi on jo vuosien ajan ollut mukana sekä kirkon lähetystyön toimikunnassa että sen asettamassa lähetysyhteistyön työryhmässä. Hän on tullut tunnetuksi yhteistyön puolestapuhujana ja toimijana. Hänen mielestään yksi tärkeä kehityssuunta on kirkon lähetystyön rakenteita käsittelevä *Koko kirkon missio* -keskustelu. Yhteistyökirkot maailmalla edellyttävät yhteistyökysymysten pohdintaa ja myöskin sen selvittämistä, missä määrin oma kirkkomme kirkkona on mukana työssä.

Haaste on Sääksin mielestä otettava vastaan kirkossa ja lähetysjärjestöissä.

"Toivon todella sitä, että päästäisiin paneutumaan suuren luokan lähetystyön kehittämiskysymyksiin eri järjestöjen kesken. Jotenkin pidän aiempaa työskentelyä aika pienten asioiden kanssa painiskeluna."

Tuula Sääksi uskoo, että tämänhetkiset lähetystyön suuret kysymykset ja kotimaassa olevat haasteet pakottavat pohtimaan kysymyksiä yhdessä.

"Kaikkein luontevinta lähteä liikkeelle alueella, jossa useampi suomalainen lähetysjärjestö on saman yhteistyökirkon työssä."

Tuula Sääksi on yksi vielä melko harvoista johtotehtäviin valituista naisista lähetystyössä, joka on selvästi naisvaltainen ala. Viimeisellä kysymyksellänі saan hänet viimein yllätetyksi. Mitä etua tai haittaa mielestäsi on ollut siitä, että olet nainen etkä mies?

Miettimisen jälkeen alkaa Kenian vuosien muisteleminen. Sääksi kutsuttiin käynnistämään suljettuna ollutta raamattukoulua.

"Kenialainen työtoverini kutsuttiin kirkon pääsihteeriksi, ja jouduin raamattukoulun rehtoriksi. Kirkon johtajat tukivat työtäni hyvin ollessani vastuullisessa paikassa. Heitin omat ideani esimerkiksi teekupin ääressä sopivissa tilanteissa sopiville vastuunalaisissa tehtävissä oleville miehille. Oli mielenkiintoista nähdä, että jossakin johtokunnan kokouksessa ne tulivat puheenjohtajan suulla esitettynä ja ne menivät silloin varmasti läpi. Jos itse olisin ehdottanut ne virallisesti johtokunnan kokouksessa, ne tuskin olisivat menneet läpi."

"En tiedä, onko se tyypillistä naisena toimimista, ettei välttämättä yritä saada itselleen kunniaa jostakin asiasta. Nainen ei ole ainakaan Keniassa uhkatekijä eikä hän joudu osapuoleksi valtataisteluihin, joita liittyy valitettavasti myös lähetyksen yhteistyökuvioihin. Olisiko siinä laajemminkin perää?" Sääksi kyselee.

Uusi uskontotilasto ilmestynyt

Riippumattomien kirkkojen määrä kasvaa

Timo Vasko

Riippumattomien kristillisten yhteisöjen määrä kasvaa, ilmeni David B. Barrettin ja Todd M. Johnsonin tammikuussa julkistamasta tilastosta. Vuosittain ilmestyvä globaali uskontoja ja kristillistä lähetystyötä koskeva tilasto julkaistiin jo 17. kerran, ja tällä kertaa tutkijat esittävät joitakin pitkän aikavälin havaintoja.

Kristinuskon suuntaukset on jaettu niin kutsuttuihin megaryhmiin (megablocs). 1500-luvun lopulla kristinuskoa tunnustava maailma oli polarisoitunut neljään suureen kirkolliseen megaryhmään: ortodokseihin, roomalaiskatolisiin, anglikaaneihin ja protestantteihin.

1800-luvulla näiden lisäksi nousi esiin viides megaryhmä, joka hylkäsi kirkollisesti organisoituneen trinitaarisuutta painottavan kristillisyyden. Tähän ryhmään kuuluvat muun muassa mormonikirkko, Jehovan todistajat ja Kristillinen Tiede. Liikkeille on tyypillistä triniteetin vastaisuus tai ei-trinitaarinen kristologia. Ne väittävät omaavansa Raamatun lisäksi jonkin toisen jumalallisen ilmoituksen lähteen.

1900-luvulla ilmaantui kuudes globaalinen megaryhmä: "riippumattomat" ("independents") kristilliset yhteisöt, josta käytetään myös termejä "postdenominationalistit" ja "uusapostoliset". Tämä on uusin ryhmä pitkän linjan globaalisen kristillisyyden suuressa historiallisessa uudelleenryhmittelyssä.

Irti perinteisistä auktoriteeteista

Nykyinen jälkitunnustuksellisuus on vaikuttanut maailmanlaajasti läpi kirkkojen. Se on todella suuri ja hajanainen liike, joka sisältää monenlaisia eroavuuksia, protesteja, kapinointia, skismoja, jäsenyydestä luopumista, itsenäistymisiä, reformaatioita ja uudistuksia. Nykyään joukkoon voidaan lukea yli 20 000 hengellistä liikettä, verkostoa tai uutta ryhmää. Siihen kuuluu noin 394 miljoonaa eri kirkkojen jäsentä.

Yksi liikkeen tuntomerkeistä on vanhojen historiallisten kirkkokuntien ja uskonnollisten yhteisöjen vastustaminen. Perinteisissä yhteisöissä esiintyy tyytymättömyyttä ja epäsopua asioissa, jotka koskevat auktoriteettia, elämäntapaa ja Pyhän Hengen lahjoja. Monet haluavat irti rajoittavasta tai kurissapitävästä auktoriteetista ja tahtovat hylätä hyödyttömän elämäntavan. Toiset toivovat saavansa vastaanottaa enemmän Jumalan antamaa kykyä elää kristityn elämää. Alunperin uudet ryhmät omaksuivat selvästi erilaisen kirkollisen elämäntavan kuin niillä oli ollut aiemmin ja kielsivät tällä tavoin aiemman auktoriteetin. Monet ottivat entisten tilalle uuden auktoriteetin, uusia rakenteita, uusia nimiä, uusia ratkaisuja ja uusia kirkollisen elämän muotoja.

Nykyään riippumattomat jaetaan kahteen eri tyyppiin: alkuperäiskansojen kristityt (muita kuin valkoihoisia) ja valkoisten johtamat riippumattomat. Alkuperäiskansojen kristittyjen historia ulottuu 1400-luvulle. Se sisältää nykyajan suurimpia postdenominationaalisia liikkeitä: Han-kiinalaisia kirkkoja (n. 80 milj. jäsentä) ja Afrikan riippumattomia kirkkoja (n. 55 milj. jäsentä).

Valkoisten johtamiin riippumattomiin kuuluvista ryhmistä monet ovat syntyneet vuosina 1940-2000. Suurin niistä on USA:ssa toimiva The Fullness/Praise Network of Churches, jossa on mukana noin 6000 seurakuntaa ja 3,3 miljoonaa jäsentä. Ryhmät kuuluvat maailman nopeimmin kasvaviin kirkkoihin. Vuonna 1970 riippumattomia oli puolet vähemmän kuin protestantteja. Ennusteen mukaan riippumattomilla on vuonna 2025 lähes 115 miljoonaa jäsentä enemmän kuin protestanttisilla kirkoilla ja yh-

teisöillä.

Tilastoa on uudistettu. Aiempi termi "heimouskontojen kannattajat" on korvattu termillä "etnouskontojen kannattajat". Tilaston laatijat käyvät uudelle vuosituhannelle monien uusien hämmentävien ilmiöiden saattelemina, mutta he pitävät niitä verrattomina tilaisuuksina maailmanlaajalle kristilliselle lähetystyölle.

Tilaston mukaan vuonna 2001 maailman väestön määrä on 6,128 mrd. Viimevuotiseen tilastoon verrattuna merkittäviä muutoksia ei ole prosentuaalisesti tapahtunut. Pientä lisäystä on hindulaisuuden kohdalla ja pientä laskua etnouskontojen (heimouskontojen) kannatuksen kohdalla.

Kristityistä eniten on roomalaiskatolisia, 53 % (1.070 milj.). Protestantteja on 17 % (346 milj.), ortodokseja 11 % (216 milj.) ja anglikaaneja 4 % (80 milj.). Riippumattomien kirkkojen ja yhteisöjen kannattajia on 394 miljoonaa (lisäystä noin 8,4 milj.). Helluntailaisia/karismaattisia kristittyjä on yhteensä noin 533 miljoonaa (lisäystä n. 10 milj.).

Vuoden aikana kristittyjen määrä on lisääntynyt eniten Afrikassa (8,7 milj., yht. 343 milj.), Latinalaisessa Amerikassa (7,6 milj. yht. 483 milj.) ja Aasiassa (6,5 milj., yht. 313 milj.). Kristittyjen marttyyrien määräksi arvioidaan tänä vuonna 167.700. (International Bulletin of Missionary Research Vol. 25, No.1 January 2001, 24-25).

Kirjoittaja on kirkon lähetysteologi ja missiologian dosentti.

Kirkon missio 2000-luvulla -kongressi Tampereella

Paikallisseurakunnan etsimässä

Kongressin tunnuksen on suunnitellut tamperelaisen graafikko Juha Siro.

Juha Auvinen

Ensi vuoden tammikuussa Tampereella etsitään uutta näkyä ja toimintamalleja seurakuntien lähetystyöhön ja kansainväliseen diakoniaan. Kirkon missio 2000-luvulla -kongressi pidetään Tampere-talossa 28.–29.1.2002. Tapahtuman tavoitteena on rohkaista uusien yhteistyömallien toteuttamiseen kokonaisvaltaisessa lähetystehtävässä, jossa sananjulistus ja aineellinen auttaminen kulkevat käsi kädessä.

Kongressi nostaa esiin uuden vuosituhannen alun kansainvälisen kehityksen, joka osoittaa yhä selvemmin kokonaisvaltaisen lähetyksen olevan keskeinen osa kirkon identiteettiä ja itseymmärrystä. Se kuuluu jokaisen paikallisseurakunnan ja kirkon peruskutsumukseen. Lähetys on kaikkien kirkkojen yhteinen tehtävä, jossa tarvitaan uusia yhteistyön muotoja pohjoisen ja etelän kirkkojen kesken. Tampereen kongressin tarkoituksena on mahdollistaa keskustelu, jossa etusijalla ovat paikallisseurakunnan näkökulma ja vastuu.

Kongressi haastaa jopa 1400 seurakuntien työntekijää ja luottamushenkilöä sekä hiippakuntien, lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun (KUA) työntekijää ja yhteyshenkilöä paneutumaan ajankohtaisiin lähetystyön ja kansainvälisen diakonian kysymyksiin yhteisissä tilaisuuksissa, teemakanavissa, keskusteluissa ja paneelissa. Tavoitteena on mahdollisimman laaja ja monipuolinen vuorovaikutus. Ulkomaisia vieraita saapuu Etiopiasta, Kiinasta, Luterilaisesta maailmanliitosta (LML), Namibiasta, Britanniasta, Venäjältä sekä naapurimaiden luterilaisista kirkoista Inkeristä, Virosta, Ruotsista ja Norjasta.

Kongressin järjestävät Kirkon lähetystyön keskus (KLK), kirkon lähetysjärjestöt, Kirkon Ulkomaanapu, Tampereen hiippakunta ja Tampereen seurakuntayhtymä. Valmisteluista vastaavaa päätoimikuntaa johtaa rovasti Risto Takkinen ja kongressin pääsihteerinä toimii Juha Auvinen.

Lähetystä pohdittava kirkon kaikilla tasoilla

Luterilaisessa maailmanliitossa (LML) valmistellaan uutta lähetysasiakirjaa, jossa lähetystehtävän uudet näkökulmat ovat vahvasti esillä. LML on ottanut yhdeksi lähetystyöskentelynsä lähtökohdaksi kokonaisvaltaisen lähetyskäsityksen. LML:n näkemyksen mukaan kirkkojen on pohdittava lähetystyön ja palvelun (diakonia) suhdetta kirkon kaikilla toimintatasoilla.

Kirkko kohtaa maailmanlaajoja ongelmia, kuten köyhyys, väkivalta, ympäristökysymykset

vastuuta

ja muiden uskontojen haaste. Ne edellyttävät luterilaisilta kirkoilta yhteistä toimintaa ja alueellisia toimenpiteitä. Kristillinen lähetystyö pyrkii vastaamaan ongelmiin viemällä sanomaa pelastuksesta Jeesuksessa Kristuksessa sekä korostamalla oikeudenmukaisuutta, sovintoa, kumppanuutta ja molemminpuolista kunnioitusta.

Suomalaisen lähetystyön perinne nousee pitkälti kirkossa vaikuttaneista herätysliikkeistä ja osittain niiden piirissä syntyneiden lähetysjärjestöjen toiminnasta. Lähetysjärjestöistä on muodostunut merkittävä tekijä kansalaisjärjestöjen kautta tapahtuvassa suomalaisessa kehitysyhteistyössä.

Lähetystyön ja kansainvälisen diakonian kautta avautunut yhteys kolmannen maailman kulttuureihin on opettanut yhteisöllisyyttä ja kokonaisvaltaista ihmiskuvaa; ihminen on fyysinen, henkinen ja hengellinen kokonaisuus, ja hädässä olevan ihmisen ja hänen yhteisönsä auttaminen ja kehittäminen edellyttää kokonaisvaltaista toimintaa.

Kirkon lähetystyön keskuksessa (KLK) onkin erityisesti 1990-luvun alusta alkaen pyritty kehittämään kirkon ja seurakuntien lähetystyötä sekä sisällöllisesti että toimintarakenteen tasolla. Keskeinen lähtökohta on ollut nykyistä toimivamman ja laaja-alaisemman yhteistyön tarve kirkon lähetystehtävässä ja kansainvälisessä vastuussa.

Lähetystyön ja kansainvälisen diakonian ajattelua ja toteutusta uudelleen arvioidaan muun muassa Koko kirkon missio -prosessissa. Yksi johtopäätös on ollut kirkon lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun työn ymmärtäminen aikaisempaa selvemmin kokonaisuudeksi. Kansainvälinen diakonia ei kuitenkaan tarkoita vain KUA:n työtä. Kansainvälistä diakoniaa toteutetaan myös perinteisen lähetystyön puitteissa ja kristillinen lähetystehtävä toteutuu myös kirkkojen humanitäärisessä auttamistyössä.

Kirkon lähetystehtävää koskeva kansainvälinen kehitys ja kokonaiskirkossa tapahtuva lähetystyön ja kansainvälisen diakonian uudelleen arviointi haastavat myös paikallisseurakunnat tarkastelemaan ja muuttamaan niitä perinteisiä asenteita ja tapoja, joilla ne toteuttavat tätä osaa luovuttamattomasta perustehtävästään. Kirkon missio 2000-luvulla -kongressi tarjoaa tähän virikkeitä ja uusia näköaloja.

Kongressia edeltää neuvottelupäivä

Kongressia edeltää seurakuntien lähetyssihteerien ja Kirkon Ulkomaanavun (KUA) yhteyshenkilöiden valtakunnallinen neuvottelupäivä sunnuntaina 27.1.2002 Tampere-talossa. Tällä järjestelyllä korostetaan lähetystyön ja kansainvälisen diakonian yhteenkuuluvuutta paikallistasolla. Neuvottelupäivän valmisteluista vastaavat KLK, KUA ja Tampereen hiippakunta.

Kongressin ja neuvottelupäivän ennakkomateriaalia lähetetään seurakuntiin ja järjestöihin kevään aikana.

Kirjoittaja toimii Kirkon missio 2000-luvulla -kongressin pääsihteerinä

Kehitysmaan rohkeat naiset

Kirjoittaja toimii KUA:ssa vs. kehitysyhteistyön suunnittelijana.

Saara Ojanen

Kolumni

Tilastot kertovat, että köyhyydellä on naisen kasvot. Kun ajattelen sinua, kehitysmaan nainen, mieleeni tulevat ensimmäisenä ne taakat, joita joudut kantamaan, koska olet köyhä ja nainen.

Sinä nouset Nepalissa jyrkkää vuorenrinnettä kantaen painavaa vesiastiaa kotiin.

Sinä kokoat Kambodzhassa polttopuita metsästä, missä sinulla on riski astua kasvillisuuden peitossa olevaan miinaan. Silti kuljet eteenpäin, sillä ilman puita et voi keittää ruokaa.

Sinä, sambialainen koulutyttö, kannat uljaasti äidin roolia. Haaveesi oppia ammatti ja saada kunnon toimeentulo romahti. Sinut erotettiin koulusta, kun ilmeni, että olet raskaana. Jouduit äidiksi vastoin tahtoasi. Raiskaaja oli oma arvostettu opettajasi.

Sinä olet pakolaisena Guineassa, matkalla sodan jaloista jonnekin, mistä löytäisit turvaa ja ruokaa itsellesi ja lapsellesi. Lapsesi henkiinjäämiseksi olet valmis mihin tahansa uhrauksiin. Sinun, zimbabwelaisen mummon, kaksi poikaa on kuollut aidsiin. Olet haudannut heidät majasi taakse. Nyt kun sinua painaa suru ja voimasi alkavat ehtyä, onkin harteillesi heitetty vastuu viiden lapsenlapsesi elämästä ja tulevaisuudesta.

Taakkojenne alla olette kuitenkin rohkeita, sitkeitä ja ihailtavia naisia.

Ajattelen myös teitä, sisariani, jotka työskentelette kanssani samassa yhteistyön ketjussa köyhyyden ja riiston alla elävien ihmisten taakkoja keventäen.

Sinut, Vanna, tapasin Kambodzhassa. Viiletät moottoripyörälläsi lähes tiettömien taipaleitten takana oleviin kyliin. Omalla esimerkilläsi kyläkehitystyöntekijänä rikot naisten perinteisten roolien rajoja. Opastat ja tuet ihmisiä maanteiden rakentamisessa, vihannesten viljelyssä, lukutaitokurssien järjestämisessä, kaivojen ja käymälöiden rakentamisessa, ympäristönsuojelussa, malarian ja hivin ehkäisyssä, ihmisoikeuksien tiedostamisessa. Usein sinusta tuntuu, että kyläläisten ongelmat ovat ylitsepääsemättömiä, mutta silti rohkenet tarttua niihin. Suurta iloa saat, kun yhdessä kyläläisten kanssa löydät ratkaisun ongelmiin, kun pelto tuottaa riittävän sadon, kun väkivalta vähenee ja kun lapset saavat turvalliset puitteet elämälleen.

Ajattelen myös Harrietia, aids-tukihenkilöä Ugandassa, ja Sengaa, pakolaisten terveydenhoitajaa Angolassa, ja Intian kastittomien naisten oikeuksia ajavaa Rubya ja teitä monia muita naisia, jotka teette vaativaa työtä köyhyyden kierteeseen joutuneiden ihmisten auttamiseksi eri puolilla maailmaa. Teidän kaltaistenne naisten ansiosta kirkkojen kehitysyhteistyö saa monin paikoin naisen kasvot - rohkean inhimilliset ja myötäelävät kasvot. Teidän kanssanne on ilo tehdä työtä.

Raamatun-
tutkistelu

Ruut - pudonneiden tähkien poimija

Seija Uimonen

Ruutin kirjassa on kaunis kuvaus nuoren naisen uskollisuudesta miehensä suvulle ja maalle vielä senkin jälkeen, kun hänen miehensä oli kuollut. Ruutin anoppi kehotti useita kertoja kahta miniäänsä jättämään hänet. Hänellä ei ollut heille tarjottavana mitään houkuttelevaa.

Kaikki viittasi siihen, että Ruut oli valinnut toivottoman tien jäädessään anoppinsa luokse. Silti hän pysyi päätöksessään. Hänen paikkansa aukeni maahan pudonneiden tähkien korjaamisessa. Ruut tuskin arvasi olevan samanlaisessa työssä ohrapellolla kuin hänen kuuluisa jälkeläisensä Jeesus oli Hengen elopellolla yli tuhat vuotta myöhemmin.

Jeesuksen seuraajat lähtevät tielle, jossa näyttää siltä kuin Jumala olisi vastaan. "Minä lähetän teidät niin kuin lampaat susien keskelle. - Kaikki tulevat vihaamaan teitä minun nimeni tähden." "Jos joku tahtoo kulkea minun jäljissäni, hän kieltäköön itsensä, ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua." Luvassa ei ollut huvituksia eikä menestystä vaan kärsimystä ja jopa kuolema. Jeesus itse huusi kuoleman tuskissaan: "Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit!"

Me joudumme yhä uudelleen vastaamaan elämämme eri tilanteissa ja päivittäisissä ratkaisuissa Herran kysymykseen: "Aiotteko tekin lähteä?" Jos haluamme seurata Jeesusta, joudumme valitsemaan tien, joka useimmiten näyttää hyvin epävarmalta.

Kristus ohjaa meidät näkemään sen, mikä on tärkeää Jumalan valtakunnan kannalta katsottuna. Koko hänen elämänsä on todistusta Jumalan uskollisuudesta heikkoja ja hätääntyneitä, sorrettuja ja nälkäisiä, vangittuja ja sairaita, maahanpainettuja ja muukalaisia sekä leskiä ja orpoja kohtaan.

Jeesuksen seuraaminen johtaa meidät nostamaan maahan painetut tähkät Jumalan viljaaittaan. Muistan lapsuudestani, miten isäni kumartui ruispellolla nostamaan leikkajien jäljiltä maahan tallattuja tähkiä. Hän ymmärsi puhtaan viljan arvon.

Jumala tahtoo korjata talteen sellaisenkin, jonka ihmiset ovat polkeneet arvottomaksi. Kirkon suurin aarre ja siunaus on kärsivän rukous ja maahan painettujen valitus. Jumala kuulee ne menestyvien melunkin keskeltä, sillä ne koskettavat syvältä hänen sydäntään.

On suuri armo olla tällaisen Herran pellolla poimimassa tähkiä ikuisuuden aittoihin. Ruut sanoi sukulunastajalleen sanat, jotka sopivat hyvin meidänkin sanoiksemme Lunastajallemme: "Sinä olet minulle kovin hyvä. Olet lohduttanut minua ja puhunut lempeästi minulle, vaikka en kelpaisi sinun palvelusväkesi joukkoon." Ja Herra vastaa meille niin kuin Boas Ruutille: "Älä mene muiden pelloille poimimaan. Jää tänne ja pysy minun palvelijattarieni mukana."

Kirjoittaja on lehtori ja toiminut Sanansaattajien lähetystyöntekijänä Kroatiassa vuodesta 1977.

Kansanlähetyksen uskontotutkimuksen projekti Saksassa:

Perustus on laskettu, rakennustyö voi alkaa

Martti Vaahtoranta

Jeesus varoittaa vertauksessaan (Luuk. 14: 28-30) rakennustyöstä, joka on alusta asti tuomittu epäonnistumaan. Jos talorahat loppuvat kesken, ennen kuin on päästy edes vesikattoon asti, lopputuloksena on sääliä, pilkkaa ja häpeää. Tunnettu sananlasku puolestaan vakuuttaa, ettei "keskeneräistä työtä pidä näyttää herroille eikä hulluille".

Lähetyksen ystävät eivät kuitenkaan ole sen paremmin herroja kuin hullujakaan, ja jos olisivatkin, ei islamtyöstä olisi kerrottavaa kuin nimeksi, jos saisi kertoa vain loppuun saatetuista hankkeista. Harva on päässyt esittelemään valmista rakennusta. Usein saa olla tyytyväinen, jos on edes pohja kunnolla valettu.

Sen verran on Kansanlähetyksenkin islamtyön ELRIM-projektista Saksan Mannheimissa näkyvissä. Perusta on valettu. Mutta mitä sen päälle rakennetaan? Mitä oikein on suunnitteilla?

Islam on erityisesti Euroopassa varsin erilainen haaste kristilliselle lähetykselle kuin "perinteellinen" lähetystyö Afrikassa. Nyt eivät pitkälle kehittyneen teollisen kulttuurin rikkaat edustajat mene kurjuudessa elävien luonnonuskonnon harjoittajien luo, heitä auttamaan. Ei ole myöskään etnistä paikallista kirkkoa, jonka pariin Suomesta lähetettäisiin työntekijöitä, ei ainakaan luterilaista.

Euroopan islamtyössä toimitaan suurelta osin ympäröivään yhteiskuntaan juurtuneiden toisuskoisten naapurien, työläisten, kauppiaiden ja rakennusyrittäjien, mutta myös työttömien ja eläkeläisten sekä oman ryhmänsä muodostavien turvapaikan hakijoiden parissa. Heitä kaikkia yhdistää islam. Saksassa muslimeja on noin kolme miljoonaa. Turkkilaisia heistä on yli kaksi miljoonaa.

Islam ei ole eurooppalaisten haaveitten luomaa "luonnonlasten viatonta pakanuutta", vaan korkean kulttuurin korkea uskonto. Sillä on oma filosofinen perinteensä ja hieno teologiansa jo niiltä ajoilta, jolloin pohjoisessa Euroopassa vasta alettiin harjoitella sivistyksen alkeita.

Islam on myös monessa mielessä lähellä kristinuskoa. Samalla se on valmiiksi "rokotettu" kristillistä uskoa vastaan. Uskovan muslimin tulee tietää, että kristityt ovat väärässä. Nämä ovat tosin "kirjan kansaa" eivätkä siis pakanoita, mutta uskossaan he ovat pahasti erehtyneitä. Tämä käsitys on osa islamin oikeaa oppia.

Islam onkin kristilliselle lähetystyölle ennen kaikkea teologinen haaste. Tämä haaste on kirkon kohdattava ja otettava todesta, jos se mielii todistaa Kristuksesta muslimeille. Ilman rehellistä, avointa ja inhimillisessä mielessä samalla

"Islam on ennen kaikkea teologinen haaste kristilliselle lähetystyölle"

tasolla tapahtuvaa keskustelua todistus ei ole mahdollista. Keskustelu taas edellyttää toinen toisensa tuntemista, puolin ja toisin. Kokeneen islamlähetin sanoin "lähetystyöntekijät tuntevat liian vähän islamia - ja evankeliumia!" Islamin kohtaaminen vaatii kristityiltä myös oman uskon syvenevää oppimista.

Islamin lähetyshaasteen kohtaamiseksi suomalaiset lähetystyöntekijät näkivät jo parikymmentä vuotta sitten tarpeelliseksi perustaa laitoksen, jonka tavoitteena olisi vastata teologisesti entistä syvällisemmin islamin lähetystyölle heittämään haasteeseen. Osaltaan näiden suunnitelmien hedelmää on Suomen Lähetysseuran ja Baijerin maakirkon yhteinen "Brücke-Köprü" -kohtaamispaikka Nürnbergissä. Kansanlähetyksen piirissä hanke jäi sen sijaan kytemään. Odotettiin ja rukoiltiin sopivaa hetkeä sen toteuttamiseksi.

Nyt toiveet alkavat hiljalleen toteutua. Mannheimin NMKY:n tiloissa, aivan kaupungin turkkilaisessa keskustassa, on huoneisto, jonka ovenpielen kyltissä lukee "ELRIM - Evangelisch-Lutherisches Religionsinstitut Mannheim", ja sama toisin sanoin vielä turkiksi. Vaatimattomissa tiloissa toimii "Mannheimin evankelis-luterilainen uskontoinstituutti", turkiksi "uskontotutkimuskeskus".

Käytännössä ELRIM on vielä pelkkä projekti. Se käsittää toistaiseksi pienen kirjaston, tietokoneen laitteistoineen, pari muualla vaikuttavaa sekä yhden paikalla toimivan työntekijän. Tarkoituksena on hiljalleen organisoida ja virallistaa ELRIM-hanketta. Taustatuekseen se on jo saanut ja tulee saamaan tieteellisesti ja kirkollisesti päteviä voimia Saksasta ja Suomesta, ja sitä koskevat haaveet ulottuvat laajalle ja syvälle.

ELRIM:in tavoitteena on harjoittaa kristillisen teologian ja islamin sekä islamin ja kristinuskon kohtaamiseen liittyvää tutkimusta evankelisluterilaiseen tunnustukseen sitoutuen, mutta kirkollisesti itsenäisenä laitoksena. Suunnitelmissa on myös julkaisu- ja opetustoimintaa erityisesti turkkilaisten muslimien tavoittamiseksi evankeliumin sanalla. Paitsi teologeille ja orientalisteille, projekti voi tarjota töitä myös esimerkiksi kulttuuri- ja sosiaaliantropologian tutkijoille tai kielitieteen ja käännöstyön ammattilaisille.

Laitoksen tunnustuksellinen sidos määrää tutkimuksen ja julkaisutoiminnan painopisteitä. Itse tutkimustyötä tehdään sen sijaan normaaleja tieteellisiä menetelmiä käyttäen. Työnsä tueksi laitos etsii itselleen tieteellisen neuvottelukunnan alan asiantuntijoiden joukosta.

ELRIM:in itsenäisyys ei tarkoita eristäytymistä. Päinvastoin; ELRIM ymmärtää itsensä osana samalla tavoin suuntautuneiden laitosten verkkoa. Se hakeutuu myös yhteistyöhön kristillisten kirkkojen ja muiden islamin lähetyshaasteesta kiinnostuneiden kanssa kaikkialla siellä, missä sen oma tunnustuksellinen sidos ja työn laadulliset kriteerit eivät joudu uhatuiksi. Se tarjoaa apuaan, koulutusta ja tietotaitoa islamläheteille, missä ikinä he työtään tekevätkin. Tarvittaessa se on valmis auttamaan myös pohjoismaisia kirkkoja ja kristittyjä kohtaamaan sen islamin kasvavan haasteen, joka Saksassa on jo kauan ollut todellisuutta.

Kirjoittaja on teologian tohtori ja toimii Kansanlähetyksen lähetystyöntekijänä Saksassa.

Ystävyyttä ja yhteistyötä Suomen ja Namibian välillä

Outi Reponen

Miten kirkko voi auttaa nuoria ja lapsia selviytymään ja luottamaan tulevaisuuteen? Kysymys nousi pääteemaksi Finnamibia-yhteistyöseminaarissa, joka pidettiin Kangasalan Ilkossa 29.-30.1.

Seminaariin olivat kokoontuneet Tampereen hiippakunnan ja Namibian luterilaisen kirkon ELCIN:n itäisen hiippakunnan edustajat piispojensa Juha Pihkalan ja Apollos Kaulingen johdolla.

Mukana oli myös Tampereen tuomiokapitulin, Kirkon lähetystyön keskuksen, lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun edustajia. Tarkoituksena oli pohtia, miten jatkaa hiippakuntien välistä ystävyys- ja yhteistyötä, joka aloitettiin kolme vuotta sitten projektinimellä Finnamibia.

Yhteiset ongelmat - yhteiset tavoitteet

Piispat Apollos Kaulinge Namibiasta ja Juha Pihkala Suomesta etsivät uusia yhteistyön muotoja kirkkojensa välille.

Kirkkojen yhteinen ongelma on kaupungistuminen. Maaltamuutto kasvattaa isoja asutuskeskuksia entistä suuremmiksi ja samalla lisää juurettomuutta, työttömyyttä, slummiutumista, alkoholisoitumista, rikollisuutta ja kaikenlaista holtittomuutta ja välinpitämättömyyttä. Miten kirkot voivat auttaa ja tukea näiden ongelmien keskellä asuvia ja eläviä ihmisiä? Miten kirkkojen, hiippakuntien ja seurakuntien välisellä ystävyydellä ja yhteistyöllä voitaisiin vaikuttaa näiden ihmisten jokapäiväiseen elämään? Miten viedä toivoa sinne, missä se on menetetty tai sitä ei ole ollutkaan?

Vastauksia etsivät yhdessä kummankin maan seurakuntien edustajat: papit ja muut työntekijät, mutta myös maallikot, ruohonjuuritason työtä tekevät. Seminaarin työskentely oli paitsi hyvin tiivistä ja tehokasta, myös hyvin avointa ja ennakkoluulotonta: asioista puhuttiin niiden oikeilla nimillä.

Ensimmäisen seminaaripäivän aiheena oli aids, joka on tällä hetkellä koko eteläisen Afrikan ehkä suurin ongelma. Jokainen namibialainen elää jollakin tavalla aidsin vaikutuspiirissä. Ellei hänellä itsellä ole tautia, hän pelkää sitä tai hän tuntee jonkun, jolla on, tai hän työskentelee sen voittamiseksi.

Suomalaiset haastettiin ajattelemaan, miksi he haluavat tehdä aidstyötä Namibiassa. Hiljaisuuden jälkeen vastauksia löytyi: sitä pyydettiin, halu auttaa ja jakaa tietoa, pitkä ystävyys. Joku muistutti, että kirkon tehtävä on viedä toivoa ja julistaa evankeliumia. Lopulta esitettiin vastakysymys: kuka sitten ellei kirkko ja me?

Ystävyys ei voi olla pelkkää hengellistä yhteyttä, niin tärkeää kuin se onkin. Jos ystävä on hädässä tai sodassa - kuten joku tätä aids-taistelua kuvasi - häntä pitää auttaa paitsi rukouksin, myös konkreettisin toimenpitein.

Tulevaisuus on nuorissa ja lapsissa

Keskusteluissa päädyttiin siihen, että tärkeintä nyt on tehdä työtä nuorten ja lasten keskuudessa, jotta ei menettäisi koko seuraavaa sukupol-

vea. Vaikuttamiskeinoja ovat esimerkiksi valistus, koulutus ja työntekijöiden tukeminen. Lisäksi korostettiin asenteiden muuttamista, avoimuutta, nuorten ja lasten arvostamista ja sekä kirkon taloudellista tukemista.

Näissä kaikissa suomalaiset ystävät voivat olla avuksi niin seurakunta- ja hiippakuntatasolla kuin koko kirkonkin tasolla. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että suomalaiset sanovat, mitä pitää tehdä, vaan auttavat namibialaisia ystäviään löytämään kulttuuriinsa parhaiten sopivat keinot ja tukevat heitä niiden toteuttamisessa.

"Kuinka siirtää kristillinen usko ja sen arvot seuraavalle sukupolvelle? Mikä on se nuorten kieli, jolla uskon silta voidaan rakentaa menneisyyden ja tulevaisuuden välille?" piispa Juha Pihkala kyseli.

Kysymykset ovat todellisia kummassakin maassa eikä niihin löydy vastausta Raamatusta. Pihkala pohti puheessaan myös niin sanottua harmaata etiikkaa: miten löytää oikea tapa suojella ja varjella hyvää silloin, kun ei ole mahdollista valita selkeää mustaa tai valkoista, vaan vain harmaata, eli pahaa, josta toinen on pahempi kuin toinen. Yhteisissä keskusteluissa pitäisi löytää käytännöllisiä menetelmiä esittää tämäkin asia teologisesti.

Piispa Apollos Kaulinge korosti sitä, että jumalanpalveluksesta pitäisi aina olla seurauksena lähimmäisenrakkaus ja huolenpito. Evankeliumin tietä kulkevan pitää olla vapaa kaikista ennakkoluuloista - myös aidsista. Kaulinge toi rohkeasti esiin myös kirkon roolin ja yhteiskunnallisen liennytyksen teologian afrikkalaisen yhteiskunnan kehittämisessä. Tämän uudenlaisen kirkkojen välisen yhteistyön jatkuvaksi kehittämiseksi piispa Kaulinge ehdotti teologista foorumia, joka pidettäisiin joka toinen vuosi vuorotellen kummassakin maassa.

Yhteistyömuotoja etsittäessä piispa Pihkala kehotti tekemään kolme kysymystä : Mikä on realistista? Mikä on mahdollista? Mikä on tuottavaa? Hän muistutti, että se mikä on hyvä ratkaisu Suomessa, ei välttämättä toimi Namibiassa.

"Rahallinen tuki ei saa ystävyys- ja yhteistyössä nousta tärkeimmäksi, mutta kristillisen uskon mukaan sekin on otettava huomioon. Muunlainen toiminta kuitenkin aktivoi ja ylläpitää molemminpuolista ystävyyttä hedelmällisemmin", totesi piispa Pihkala.

Konkreettisina käytännön yhteistyömuotoina eri seurakuntien edustajat kummastakin maasta esittelivät omat käsityksensä työntekijävaihdosta, nuoriso- ja lapsityöstä, taloushallinnon kehittämisestä ja informaatioteknologian mahdollisuuksista.

Uudenlaista lähetystyötä

Kuin symbolina seminaarille ja Finnamibia-projektille piispa Pihakala ja piispa Kaulinge siunasivat yhdessä matkaan uudenlaiseen lähetystyöhön Namibiaan lähtevät Timo ja Maija Palanderin ja heidän kolme lastaan.

Timo lähtee maaliskuussa kolmeksi vuodeksi Lempäälän kunnan edustajana Ulkoministeriön rahoittamaan paikallishallinnon kehittämisprojektiin edistämään demokratian toteutumista ja Maija kesällä mm. Väestöliiton rahoittamaan aids-projektiin. Työnsä ohella he ovat sitoutuneet tukemaan myös Finnamibia-yhteistyötä.

Kirjoittaja on Jämsän-Kuoreveden seurakuntayhtymän lähetyssihteeri

Kansainvälinen avioliittoleiri Tampereella

Yhä useammat suomalaiset avioituvat henkilön kanssa, joka ei ole suomalaista syntyperää. Tämä on väistämätön seuraus maailman kansainvälistymisestä. Rakkaus on sokea, sanotaan. Kulttuurirajat ylittävässä avioliitossa erilaisuus ihastuttaa, mutta tuo myös ylimääräisiä haasteita arkeen.

Monikulttuuriset perheet ovat tavallista tietoisempia avioliiton haasteista, mutta neuvoista voi silti olla apua. Kansainvälinen avioliittoleiri järjestetään ensi kesänä kolmatta kertaa. Aika on 3.-8.8.2001 ja tällä kertaa paikkana on Tampere. Asiasta voi tiedustella Kansainvälisen seurakunnan pastorilta Timo Keskitalolta puh 0400-647429, e-mail keskital@netlife.fi.

Kumppanuus on käytännöllistä, sitovaa ja pitkäaikaista yhteistyötä

Mekane Yesus -kirkko ja yhteistyöjärjestöt vahvistivat yhteistyön periaatteet

"Kumppanuus on ymmärrettävä yhteistyöksi saman Kristuksen ruumiin jäseninä olevien tasaveroisten osapuolten välillä. Se on käytännöllistä, molempia osapuolia sitovaa ja pitkäkestoista yhteistyöjärjestöjen ja kirkon kokonaisvaltaista yhteistyötä. Kumppanuus on enemmän kuin osapuolten allekirjoittama paperi. Se tarkoittaa, että molemminpuolisen sitoutumisen tulee olla hyvin vahva."

Näin kumppanuutta (partnership) määritellään Etiopian Evankelisen Mekane Yesus -kirkon parin vuoden ajan valmistelemassa periaateasiakirjassa. Asiakirja hyväksyttiin 29.1.-1.2.2001 pidetyssä kirkon ja sen yhteistyöjärjestöjen kokouksessa Sodderessa Etiopiassa.

Kirkon voimakas kasvu jatkuu

Kumppanuusasiakirjan taustalla on sadan vuoden pituinen historia, joka alkoi ruotsalaisten ja amerikkalaisten lähetystyöntekijöiden työllä, ja joka johti kansallisen kirkon perustamiseen vuonna 1959. Siitä saakka Mekane Yesus -kirkon voimakas kasvu on hämmästyttänyt. Nyt noin 33 miljoonan jäsenen kirkko on Tansanian Ev.lut. Kirkon kanssa Afrikan suurin luterilainen kirkko. Se on nopeimmin kasvava ja yksi maailman suurimmista luterilaisista kirkoista. Kirkko on tullut kuuluisaksi myös siitä, että se on ottanut voimakkaasti kantaa toimintansa ja lähetystyön kokonaisvaltaisuuden puolesta. Korostus näkyy myös uudessa kumppanuusasiakirjassa. "Raamattu ei tee erotusta evankeliumin julistamisen ja käytännöllisen diakoniatyön kesken. Myöskään kirkon ja sen yhteistyöjärjestöjen ei tule tehdä sitä."

1970-luvulta peräisin oleva kirkon ja sen lähes 40 ulkomaisen yhteistyöjärjestön yhteistyösopimus määrittelee Mekane Yesus -kirkon "talon isännäksi", ja yhteistyöjärjestöt avustajiksi tai toiminnan tukijoiksi. Monista syistä yhteistyöjärjestöjen rooli on käytännössä jatkunut varsin merkittävänä. Kumppanuusasiakirjan pohjalta uudistettavissa sopimuksissa pyritään löytämään sellaisia yhteistyön muotoja, jotka tukevat kirkon kehittymistä taloudellisesti itsenäisemmäksi. Nyt esitellyssä kirkon taloudellisen strategian suunnitelmassa tavoitteeksi on asetettu kirkon itsekannattavuus hallintokulujen osalta vuoteen 2010 mennessä. Nykyisin kirkko on tältäkin osin lähes 70-prosenttisesti riippuvainen ulkomaisesta tuesta.

Pastori Ittefa Gobenasta kirkon uusi presidentti

Tammikuun viimeisellä viikolla pidetty Mekane Yesus -kirkon kirkolliskokous valitsi uudeksi presidentiksi seuraavaksi nelivuotiskaudeksi kirkon evankelioimisosaston johtajana toimineen pastori Ittefa Gobenan.

Köyhyyden ja monenlainen inhimillisen hädän lisäksi vakavaksi haasteeksi kirkolle on tullut sisäinen ristiriita, joka tällä hetkellä näyttää johtavan useiden Addis Abeban seudun seurakuntien irtaantumiseksi omaksi kirkokseen. Taustalla ovat ainakin heimo- ja kielierimielisyydet.

Mekane Yesus -kirkon ja sen yhteistyöjärjestöjen komitean kokoukseen osallistuivat Suomen Lähetysseuran, Kansanlähetyksen ja Lähetysyhdistys Kylväjä edustajien lisäksi kirkon lähetyssihteeri Hannu Paavola. Myös Suomen Pipliaseura, Sanansaattajat sekä Kirkon Ulkomaanapu tukevat kirkkojen työtä Etiopiassa. Suomalaisten lähetystyöntekijöiden määrällä mitattuna Etiopia on luterilaisen kirkkomme lähetystyön ja kansainvälisen diakonian merkittävin toiminta-alue. (Hannu Paavola 5.2.01)

Naiset toivon lähteellä

Marjaana Kotilainen

Radiolähetysjärjestö Sanansaattajat on ollut puolisen vuotta mukana Trans World Radion (TWR) maailmanlaajassa Hanna-projektissa. Brasilialaissyntyisen Marli Spiekerin näystä kolme vuotta sitten alkaneella projektilla halutaan auttaa niitä naisia, jotka Raamatun Hannan tavoin elävät epätoivoisissa oloissa, sekä tukea heidän kauttaan perheitä ja koko yhteiskuntaa.

Apua tarjotaan opetuksella elämää ja sielua varten. Radio tavoittaa naiset heidän omissa kodeissaan. Se on tärkeää erityisesti yhteiskunnissa, joissa yksilön vapautta rajoitetaan ja julkinen kristillinen todistus on kielletty, sekä siellä, missä köyhät ovat. Maailmanlaajuisesti köyhyydellä on edelleen naisen kasvot. Useimmat naiset ovat köyhiä ja useimmat köyhät ovat naisia. Tytön syntymää ei pidetä onniteltavana etenkään Aasian maissa. Myös valtaosa pakolaisista ja siirtolaisista on naisia ja lapsia. Lähetyksen haaste on muuttaa heidän muukalaisuutensa kodiksi.

Heikoimmat ajelehtivat, vahvimmat lujittavat asemiaan. Mutta Jumala sanoo: "Meidän, jotka olemme vahvoja, on kestettävä heikkojen vajavuuksia. Emme saa ajatella vain sitä, mikä on itsellemme mieluista. Meidän on jokaisen otettava huomioon lähimmäisemme, ajateltava, mikä on hänelle hyväksi ja vahvistaa häntä. Ei Kristuskaan ajatellut itseään. Onhan kirjoitettu: ´Sinun herjaajiesi herjaukset ovat osuneet minuun.´" (Rm. 15:1-3) Jumala itse asettautuu pienten puolelle. Hänen Poikansa viihtyy hylättyjen luona, pukeutuu heidän likaansa ja tukehtuu heidän häpeäänsä.

Hanna-projekti vastaa naisten itkuun radio-ohjelmalla "Naiset toivon lähteellä" sekä maailmanlaajan naisten rukousverkoston tuella. Rukousverkostoon kuuluvat saavat kuukausittain kirjeen, jonka esirukousaiheet kertovat avun tarpeesta eri puolilta maailmaa. "Women of hope" -radio-ohjelmia lähetettiin aluksi englanniksi, nyt niitä voidaan kuunnella äidinkielellä Burman, Indonesian, Korean, Kamputsean, Kiinan ja Thaimaan alueilla. Parhaillaan ryhdytään toimittamaan uutta, jaavankielistä naistenohjelmaa Indonesiaan. Sen tuotanto- ja radiointikuluista vastaavat pääosin suomalaiset. Suomen "hannat" ovat tervetulleita mukaan rukoustyöhön, jonka vaikutukset näkyvät toivon todentumisena siellä, missä nyt itketään.

"Sydämelläni on niiden naisten hätä, joilla ei ole ketään joka heitä puolustaisi." – Marli Spieker.
Kuva Riitta Hyövälti

Marjaana Kotilainen. Kuva Riitta Hyövälti

Kirjoittaja on nuorisotyönohjaaja, joka toimii Sanansaattajien Hanna-työn koordinaattorina ja naistyöntekijänä.

Kirkkomme Lähetys -lehden uusi toimitussihteeri Hanna Salomäki

Kirkkomme lähetys -lehden toimitussihteeri vaihtunut

Toimittaja Juha Auvinen hoiti useita vuosia ansiokkaasti ja ammattitaidolla lehden toimitussihteerin tehtäviä 30.9.2000 asti. Sydämellinen kiitos tästä työrupeamasta Juhalle!

Uutena toimitussihteerinä aloitti 1.10.2000 TM Hanna Salomäki. Tervetuloa! Hän on aikaisemmin toiminut mm. Uusi Tie -lehden toimitussihteerinä.

Lehtemme yhteystiedot ovat: kirkkomme.lahetys@evl.fi ja postiosoite: Kirkon lähetystyön keskus, PL 185, 00161 Helsinki. Puh.(09)1802 364.

Riemuvuoden ekumeeninen lähetysviikko Turussa

Turussa järjestetään 3.-8. huhtikuuta lähetysviikko, jonka teemana on Exoottinen maailma. Viikon aikana esitellään ekumeenista yhteistyötä lähetyskentillä.

Lähetysnäyttelyn kohteina ovat Mongolia, Itä-Afrikka ja Papua-Uusi-Guinea. Pisteissä esitellään kehitysyhteistyötä, lähetyslentotyötä sekä raamatunkäännöstyötä. Koululaisille on järjestetty kokemuksellisia maailmanympärysmatkoja, joissa stuertit lennättävät näyttelyvieraita matkakohteesta toiseen ja lähetystyöntekijät toimivat matkaoppaina. Näyttelyyn liittyy myös nettivisa osoitteessa www.mission.fi/exoottinen.

Perjantaina 6.4. esitetään lähetysmusikaali Liekit. Adventtikirkossa 7.4. pidettävässä lähetysjuhlassa Ann-Christine Marttinen (lut.), Pirkko Siili (ort.) ja Åke Söderlund (hell.) kertovat omista kokemuksistaan kirkkojen välisestä yhteistyöstä lähetyskentillä.

Lähetysviikko päättyy ekumeeniseen jumalanpalvelukseen sunnuntaina 8.4.

Tapahtuman järjestävät Turun kristilliset seurakunnat, lähetysjärjestöt ja Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä.

Lisätiedot: Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän lähetyssihteeri Eeva-Kaisa Laakko p. 02-2617 235. Sähköposti: eeva-kaisa.laakko@evl.fi.

Itä- ja Etelä-Aasian työryhmä aloitti toimintansa

Kirkon lähetystyön keskuksessa (KLK) on 5.9.2000 aloittanut toimintansa vuosiksi 2000-2001 asetettu Itä- ja Etelä-Aasian työryhmä.

Työryhmän tehtävänä on edistää kirkon lähetystehtävää palvelevaa lähetys- ja uskontoteologista tutkimusta ja koulutusta sekä tuottaa uskontojen kohtaamista koskevaa aineistoa hiippakuntien, seurakuntien ja lähetysjärjestöjen käyttöön.

Työryhmän jäseniä ovat TT Pekka Huhtinen (pj.), KM Pekka Yrjänä Hiltunen (siht.), past. Marketta Antola (vpj.), prof. Miikka Ruokanen, TL Jyri Komulainen, toimitt. Juha Auvinen, TT Kaisa Nikkilä ja TM Marjatta Kyyhkynen.

Ortodoksisen kirkon missiologinen tutkimus laajenee Venäjällä

Timo Vasko

"Ortodoksisen teologisen koulutuksen on nykyaikana oltava lähetystyöhön suuntautunutta ja se pitää käsittää olennaisen tärkeäksi osaksi kirkon lähetystyötä". Näin rovasti, prof. Vladimir Fedorov luonnehtii artikkelissaan missiologian nykyistä tehtävää ja tavoitteita Venäjällä (Neue Zeitschrift für Missionswissenschaft 56-2000/3 s. 212). Mitä uutta Venäjän ortodoksisen kirkon lähetysteologisessa kentässä tapahtuu?

Viime vuoden tammikuussa sain tutustua kahteen venäläiseen missiologiin IAMS:n (International Association for Mission Studies) kansainvälisessä lähetysteologisessa konferenssissa Pretoriassa, Etelä-Afrikassa. Rev. Dr. Sergei Shirokov ja Vladimir Fedorov olivat ensimmäiset IAMS:n konferensseihin osallistuneet Venäjän ortodoksisen kirkon edustajat. Sergei Shirokov toimii vastaperustetun missiologisen tutkimus- ja koulutuskeskuksen johtajana Moskovassa. Keskus on yhteistyössä Venäjän tiedeakatemian, Kansallisen kehitysinstituutin ja Uskonto- ja sosiaalialan tutkimuksen instituutin kanssa. Viime vuoden lopulla Venäjän patriarkka Aleksei II siunasi uuden keskuksen toiminnan.

Shirokov vieraili viime huhtikuussa Helsingissä kirkon toimitalossa ja luennoi teologisessa tiedekunnassa. Hän on parhaillaan kirjoittamassa missiologian käsikirjaa Venäjän kirkon tarpeisiin. Siinä työssä olen saanut konsultoida häntä.

Vladimir Fedorov toimii Ortodoksisen missiologian ja ekumenian tutkimusinstituutin (PIMEN) johtajana ja "Apostolinen kaupunki - Nevskij Perspective" nimisen kirkkojenvälisen yhteisön (Interchurch Partnership) puheenjohtajana. Viimeksi mainittu on rekisteröity tammikuussa 1998. Sen tarkoituksena on ekumeenisesti edistää Pietarissa ortodoksien, katolisten ja luterilaisten kirkkojen lähetys- ja uskontokasvatustyötä koskevaa toimintaa. Tämänsuuntaista toimintaa aloitettiin jo vuonna 1994 perustetussa Ortodoksisessa missiologian, ekumenian ja uusien uskonnollisten liikkeiden instituutissa.

"Muita yhteistyön ulottuvuuksia kirkkojenvälisessä toiminnassa Pietarissa ovat Uskontopedagoginen keskus, uusia uskontoja koskeva tutkimuskeskus, Rauhan ja sovinnon keskus "Irecon" sekä Sosiaalisten aloitteiden keskus. Lisäksi suunnitteluvaiheessa ovat Naisten aloitteiden keskus ja Ekologisten globaalien ongelmien keskus. Tutkimusta edistää myös "Lähetys, ekumenia ja diakonia" -kirjasto sekä tiedotus- ja tiedon analysointipalvelu. Opiskelijoilla on oma akateeminen yhdistys. Kokonaisuuteen kuuluu myös kirjakustantamo "The Apostolic City, joka julkaisee teologiaa, uskontososiologiaa, konferenssimateriaalia ja uusia uskontoja käsitteleviä esitteitä. Valmisteluvaiheessa ovat julkaisusarjat "Teologinen koulu" ja "Uskontoa kaikille".

Ortodoksisen missiologian ja ekumenian tutkimusinstituutin osoite: 28 Zagorodny Prospect, St. Petersburg; postiosoite: box 31, St. Petersburg, 191002, Russia. Sähköposti: pimen@neva.spb.ru

Kirkot sanovat EI naisiin kohdistuvalle väkivallalle

"Sen sijaan että naiset ja miehet katselevat toisiaan epäluulon, vihamielisyyden, pelon, epäilyn ja epävarmuuden ilmapiirissä, heidän tulisi yhdessä puhua asiasta, ja liittoutua todelliseen kumppanuuteen, joka kukistaa tämän synnin."

Sanat ovat hiljattain Luterilaisesta Maailmanliitosta (LML) lähetetyn asiakirjan "Kirkot sanovat EI naisiin kohdistuvalle väkivallalle" esipuheesta. Asiakirjaluonnos on lähetetty jäsenkirkoille palautteen antamista ja asiakirjan täydentämistä varten. LML:n neuvoston kokous päätti kesällä 1999 "rohkaista kaikkia jäsenkirkkoja kohtaamaan tuskallinen naisiin kohdistuvan väkivallan teema sen kaikissa muodoissaan erityisesti kirkkojen omassa toimintaympäristössä".

Maailmanlaaja kartoitus on osoittanut, että tätä asiaa ei voida pitää esim. yksityisen perheelämän piiriin kuuluvana. "Näiden naisten itkua ei voi enää vaientaa tai sulkea kodin seinien sisälle perhekunnian, ylpeyden, pelon, lasten tms. syyn vuoksi, koska naisiin kohdistuva väkivalta on syntiä." Kirkkojen lähtökohta asian kohtaamisessa on varma vakaumus Jumalan kuvasta naisessa ja miehessä, heidän yhteinen vastuunsa ja etuoikeutensa luomakunnassa.

Asiakirja tarkoittaa naisiin kohdistuvalla väkivallalla Pekingin Naisten maailmankonferenssin (1995) määritelmää: "Mikä tahansa sukupuoleen perustuva väkivaltainen teko, joka johtaa tai todennäköisesti johtaa naisen fyysiseen, seksuaaliseen tai psykologiseen vahingoittamiseen tai kärsimykseen, mukaan lukien sellaisella toiminnalla uhkaaminen, pakottaminen tai omavaltainen vapauden riistäminen joko julkisesti tai yksityisesti".

Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen asettaman naistyön neuvottelukunnan aloitteesta on vuonna 2000 julkaistu kirjanen "Naiset, miehet ja väkivalta - Suomen ev.lut. kirkon näkökulmia perheväkivaltaa". Neuvottelukunnan mielestä myös meidän maassamme ja kirkossamme on hyvä avata keskustelu tästä vaikeasta aiheesta ja rohkaista naisia ja miehiä hakemaan apua väkivallan ongelmiin. - Kirjasta on saatavana hintaan 10 mk/kpl Kirkkohallituksen julkaisu- ja AV-myynnistä, PL 185, 00161 Helsinki, puh. (90) 1802315.

ÄLÄ HYVÄ MIES

Älä hyvä mies jää yksin,
jos olet syystä tai syyttä, tavalla tai toisella,
töninyt uhannut lyönyt repinyt potkinut
naista;
sinulla on aikaa tommoset kolme (3) päivää päästä
jutun alkuun.
Sitten kasvaa kuori sun kipusi ylle,
mutta ei se sieltä pois ole,
se on vain kapselissa, piilossa kuin pirulainen.

Ellet ala niiden kolmen päivän kuluessa
töitä itsesi kanssa,
niin kaikki voi tulla pahemmaksi.
Mutta se pahempi estyy,
kun vaan lähdet liikkeelle, otat
yhteyksiä, heität verkkosi moneen suuntaan,
sinua kuullaan ja autetaan
useammalla taholla kuin luuletkaan.

Älä hyvä mies jää yksin.
Onhan se niin kuin oman kuoleman
kohtaamista,
on siinä niin kaponen olo, mutta
älä hyvä mies jää yksin kipusi kanssa, sillä
kivussasi on aina myös osa rakkautta.

(Lasse Reijomaa, Aikamiehestä aikapommiksi)

Etiopian Mekane Yesus -kirkossa

Naisten vuosi

Teksti ja kuvat Hannu Paavola

"Avaintekijänä on koulutus ja asennekasvatus. Tyttölapsen syntymä tarkoittaa tiettyä käytännön hyötyä, tyttö on hyvä kotitöissä. Mutta poikalapsen saaminen on varsinainen merkkitapaus perheessä."

Mekane Yesus -kirkon naistyön toimistossa työskentelevä rouva Amarech Getachew on toinen kirkon johtoryhmään tammikuussa valituista naisista. Rouva Amarech on kotoisin Hosainasta, jossa hänen isänsä on toiminut pappina ja hiippakunnan työntekijänä. Luettuaan ensin opettajaksi Amarech kiinnostui myös teologian opiskelusta.

"Halusin tietää enemmän kristinuskosta ja Raamatusta. En ajatellut niinkään uraa tai uutta ammattia."

Mekane Yesus -kirkko on julistanut toimintavuoden 2000/2001 naisten vuodeksi.

Nopeasti kasvava kirkko haluaa rohkaista naisia ottamaan aikaisempaa selvemmin paikkansa toiminnassa miesvaltaisen kulttuurin keskellä. Tammikuussa 2001 pidetyssä kirkolliskokouksessa keskustoimiston seitsemän hengen johtoryhmään valittiin kaksi naista, mitä on pidettävä melko hyvänä suhteena afrikkalaisissa oloissa (omassa kirkossamme yksi kuudesta on nainen).

Naisten Vuosi on tarkoittanut koulutustoiminnan vahvistamista naisten aseman parantamiseksi. Yhdessä naistyön koordinaattorin Aberash Dinsan kanssa rouva Amarech organisoi seminaareja ja muita koulutustapahtumia paikallisseurakunnissa eri puolilla maata. Opetus on laajaalaista Raamattuun perustuvaa naisen arvon nostamista sen perusteella, että Jumala on luonut ihmiset, sekä miehet että naiset, yhdenvertaisiksi. Miesvaltaisessa kulttuurissa ja yhteiskunnassa mies hallitsee perinteisessä perheessä yksinvaltiaan tavoin, eivätkä naiset ole tottuneet kyseenalaistamaan tilannetta. Kirkko on vihkinyt ensimmäiset naiset papin virkaan vuonna 2000.

Rouva Amarech Getachew valittiin Mekane Yesus -kirkon johtoryhmään. "Valinta merkitsee ennen muuta sitä, että mielipiteeni on nyt tärkeä. Viikottaiseen päätöksentekoon osallistuvana voin vaikuttaa kirkon toimintaan ja sen kehittämiseen".

Lähettitilasto

Kirkon lähetysjärjestöjen työalat ja ulkomailla olevien työntekijöiden määrät 31.12.2000

Tilastoon on otettu työalueella oleva lähetystyöntekijä tai määräaikaistyöntekijä sekä työalueelle lähtöä odottava tai korkeintaan kahden vuoden kotimaankaudella oleva lähetystyöntekijä. Kokonaismäärästä noin 20-30 % kotimaankaudella olevia. Suomen Pipliaseuran (SPS) osalta Yhtyneet Raamattuseurat vastaavat Raamatun käännös-, tuotanto- ja levitystyöstä.

SUOMEN LÄHETYSSEURA (SLS)

	31.12.99	31.12.00
Angola	11	11
Botswana	16	17
Etiopia	29	27
Namibia	17	10
Senegal	29	27
Tansania	29	30
Uganda	2	0
Afrikassa yhteensä	**133**	**122**
Venäjä	14	19
Ranska	5	6
Saksa	4	4
Euroopassa yht.	**23**	**29**
Israel	18	20
Jordania	1	1
Kiina	1	3
Hongkong	10	10
Mongolia	2	4
Nepal	10	13
Pakistan	14	15
Taiwan	17	16
Thaimaa	20	21
Aasiassa yht.	**93**	**103**
Papua-Uusi-Guinea	8	7
Oseaniassa yht.	**8**	**7**
Kolumbia	2	2
Venezuela	16	16
Lat.Amerikka yht.	**18**	**18**
SLS yhteensä	**275**	**279**

SUOMEN LUTERILAINEN EVANKELIUMI. YHDISTYS (SLEY)

Kamerun	7	4
Kenia	22	15
Sambia	6	4
Afrikassa yht.	**35**	**23**
Venäjä	6	6
Euroopassa yht.	**6**	**6**
Japani	19	18
Aasiassa yht.	**19**	**18**
SUOMEN LUTERILAINEN EVANKELIUMI-YHDISTYS (SLEY)	**60**	**48**

SVENSKA LUTHERSKA EVANGELIFÖRENINGEN I FINLAND (SLEF)

Kenia	9	13
Afrikassa yht.	**9**	**13**
SLEF yht.	**9**	**13**

SUOMEN EVANKELISLUTERILAINEN KANSANLÄHETYS (SEKL)

Etiopia	12	13
Kenia	2	2
Afrikassa yht.	**14**	**15**
Englanti	4	4
Itävalta	1	1
Saksa	6	6
Venäjä	23	24
Viro	4	4
Euroopassa yht.	**38**	**39**
Papua-Uusi-Guinea	5	5
Oseaniassa yht.	**5**	**5**
Filippiinit	2	2
Japani	13	12
Lähi-itä	26	30
Aasiassa yht.	**41**	**44**
SEKL yhteensä	**98**	**103**

EVANKELISLUTERILAINEN LÄHETYSYHDISTYS KYLVÄJÄ (ELK)		
Etiopia	7	8
Tansania	3	2
Afrikassa yht.	**10**	**10**
Venäjä	3	3
Eurooppa yht.	**3**	**3**
Aasian islamilaiset maat	15	15
Bangladesh	9	10
Israel	3	3
Japani	7	9
Mongolia	4	3
Aasiassa yht.	**38**	**40**
ELK yhteensä	**51**	**53**
SANANSAATTAJA (SANSA)		
Ranska	2	2
Kroatia	5	4
Slovakia	1	1
Euroopassa yht.	**8**	**7**
Japani	2	2
Aasiassa yht.	**2**	**2**
SANSA yhteensä	**10**	**9**

LÄHETIT MAANOSITTAIN 31.12.	1999	2000
AASIA	193	207
AFRIKKA	201	183
EUROOPPA	78	84
LAT.AMERIKKA	18	18
OSEANIA	13	12
YHTEENSÄ	**503**	**504**

Pekka Hiltunen valittiin uskontokasvatussihteeriksi

Kirkkohallitus valitsi 27.2.2001 KM Pekka Y. Hiltusen kirkon ulkoasiain osaston työalasihteerin virkaan uskontodialogia varten. Kirkon lähetystyön keskus käynnisti viime vuosikymmenen alkupuolella uskontojen kohtaamisen projektin, jonka tehtävänä on ollut seurata Suomessa vaikuttavia uskontoja ja uskonnollisia virtauksia ja tiedottaa niistä. Hankkeeseen on kuulunut myös uskontojen kohtaamiseen liittyvä kasvatus- ja koulutustyö hiippakunnissa ja seurakunnissa. Projektiin on liittynyt määräaikainen uskontokasvatussihteerin virka vuodesta 1997 alkaen. Virka vakinaistettiin tämän vuoden alusta.

Pekka Y. Hiltunen on aikaisemmin toiminut mm. lähetystyössä Thaimaassa. Hän oli projektisihteerinä käynnistämässä uskontojen kohtaamisen projektia. Helmikuusta 2000 alkaen hän on toiminut äitiyslomalla olleen uskontokasvatussihteeri Laura Maria Latikan (s. Raitis) viransijaisena. Hiltusen julkaisemia kirjoja ovat mm. Suomen Lähetysseuran kustantamat Henkimaailman juttuja (1995) sekä Vieraassa pöydässä (1999), joka voitti vuoden kristillisen kirjan palkinnon.

Paikkoja avoinna lähetystyössä

Kysy lisää paikoista ja koulutuksesta kirkon lähetysjärjestöistä:

- Suomen Lähetyseura: Sisko Vainionkulma, puh. (09) 1297305, s-posti sisko.vainionkulma@mission.fi
- Suomen Ev.lut. Kansanlähetys: Liisa Pihkala, (019)7792220, liisa.pihkala@sekl.fi
- Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys: Annikki Erelä, (09) 6939021, annikki.erela@sley.fi
- Ev.lut. Lähetysyhdistys Kylväjä: Pentti Marttila, (09) 25325430, pentti.marttila@flom.fi
- Sanansaattajat: Tuula Korpiaho, (019) 4577746, tuula.korpiaho@sansa.fi
- Svenska Evangeliföringen i Finland, Göran Stenlund, (09)6811560 tai (050) 3493521, goran@slef.fi

KIRJAT

Naisten jalanjälkiä lähetyshistoriassa

Kirsti Kena: Eevat apostolien askelissa. Lähettinaiset Suomen Lähetysseuran työssä 1870-1945. Suomen Lähetysseura. Helsinki 2000. 406 s.

Teologian tohtori Kirsti Kena kuvailee mielenkiintoisesti ja selkeästi Eevojen ensiaskeleita apostolien polkemilla poluilla. Kena ei aseta nais- ja mieshistoriaa vastakkain, vaan pitää niitä toisiaan täydentävinä tarkastelutapoina. Asioita ja kysymyksiä lähestytään naisnäkökulmasta käsin. Kirjassa kerrotaan ensimmäisistä Suomen Lähetysseuran lähettinaisista sekä tuodaan esille heidän työpanostaan ja ajatuksiaan.

Kena toteaa, että naistutkimusta tehtäessä yhteisenä ongelmana on usein naisten näkymättömyys lähteissä. Lähetysseuran arkistosta on kuitenkin löytynyt melko paljon naisia koskevaa sekä heidän itsensä tuottamaa aineistoa, pöytäkirjoja ja kirjeitä, muistelmia sekä päiväkirjoja.

Tutkimusjakson 1870-1945 aikana Suomen Lähetysseurassa oli 169 lähettinaista, joista 106 työskenteli lounaisessa Afrikassa, 59 Kiinassa ja 4 juutalaisten parissa. Koska Lähetysseuran työ painottui aluksi Ambomaalle ja huomattava osa työntekijöistä lähetettiin sinne, Afrikan lähettien ääni kuuluu tässä tutkimuksessa voimakkaimmin heidän tuottamansa runsaimman lähdeaineiston kautta.

Luin kirjaa suurella mielenkiinnolla myös siksi, että peilasin omia kokemuksiani ja ajatuksiani lähetystyöntekijänä, lähetystyöntekijän vaimona tai "vähäisenä auttajattarena", kuten vielä 1870-luvulla lähetyssaarnaajan puolisosta saatettiin todeta tai joksi hän itse itsensä vaatimattomasti määritteli.

Vaikka maailma on tuosta ajasta ulkoisesti muuttunut paljon, ovat peruskysymykset pysyneet samoina: "Kielen oppimisen vaikeus, hyödyttömyyden ja yksinäisyyden tunteet, asiantuntevan työnohjauksen puute sekä oman identiteetin etsiminen ja säilyttäminen lähettiyhteisöön ja outoihin oloihin sopeutumisen prosessissa eivät jääneet vain ensimmäisten naislähettien alkuvuosien kokemuksiksi. Ne ovat jatkuvasti olleet enemmän tai vähemmän tuttuja monille myöhemmillekin nais- ja usein myös miesläheteille." Kenan mukaan on kuitenkin ilmeistä, että yksinäisiltä uranuurtajanaisilta vaadittiin huomattavasti enemmän kutsumustietoisuutta, omaaloitteisuutta, omanarvontuntoa ja yksinäisyyden sietokykyä kuin heidän seuraajiltaan.

Naisia kasvatettiin "yhteiskunnalliseen äitiyteen", opetus- ja hoivatehtäviin myös kodin ulkopuolella

Kulttuuri, yhteiskunnalliset muutokset ja maailmanlaajuiset tapahtumat ovat aina vaikuttaneet niin lähetystyöhön ja lähetystyöntekijöihin kuin ajattelu- ja toimintatapoihin yleisemminkin. 1900-luvun alkupuolella suomalaisessa yhteiskunnassa tapahtuneisiin muutoksiin kuului myös naisen aseman parantuminen, mikä naislähettien määrän kasvun lisäksi vaikutti myös naisten aseman muutokseen lähettiyhteisössä. Toki myös lähetyskentillä tapahtuneilla muutoksilla ja kehityksellä oli oma vaikutuksensa. Naisista tuli vähitellen tasavertaisia työntekijöitä miesten rinnalla.

Lähettinaiset ovat kaikkialla pyrkineet parantamaan naisten oloja ja asemaa, ja ovat määrätietoisesti työskennelleet myös lasten hyväksi. Ennen kaikkea he ovat panneet alulle naisten koulutuksen. Esimerkiksi perinteisen kiinalaisen ajattelun mukaan nainen oli miesten valtaan alistettu. Samoin kuin aikaisemmin Suomessakin, Kiinassa pidettiin naista liian heikkona älyllisiin suorituksiin, oppimaan lukemista, koulunkäynnistä puhumattakaan.

Ambomaalla lähettinaiset puhuivat naisten kasvattamisesta "yhteiskunnalliseen äitiyteen" eli opetus- ja hoivatehtäviin myös kodin ulkopuolella. Vähitellen naiset alkoivat tiedostaa oman roolinsa ja vastuunsa niin perheessä kuin yhteisön ja yhteiskunnan rakentajina. Lähettinaiset eivät taistelleet omien oikeuksiensa puolesta, vaan suuntasivat energiansa paikallisen väestön olojen parantamiseksi.

Suomen Lähetyssanomissa 1903 ilmestyneessä artikkelissa Anna Woutilainen kehotti nuoria sisaria lukemaan lähetyskirjallisuutta, koska se auttaa ter-

veelliseen todellisuudentajuun. Hän myös painotti erityisesti naislähetin kestävyyttä ja käytännöllisyyttä sekä ennen kaikkea hengen vakavuutta, niin etteivät itsekkäät pyyteet pääsisi määräämään. Työ oli tehtävä Herralle eikä ihmisille.

Kirsti Kenan kokoama historiikki on hyvänä apuna meille jokaiselle ymmärtääksemme paremmin lähetystyötä ja sen historiaa, se on omalla merkittävällä tavallaan yhtenä osana "terveellisen todellisuudentajun" rakentamisessa. Eevat apostolien askelissa tuo kuuluville naisen äänen. Tämän näkökulman, äänen soisi myös kantautuvan miehen korviin, sillä mieskään ei ymmärrä toista ihmistä ellei hän ensin pysähdy kuuntelemaan ja ehkäpä astumaan muutaman askeleen sisarensa askelissa. Tulla nähdyksi ja kuulluksi on yhteisen vaelluksen, jaetun elämän edellytys. ■

Ulla Auvinen

Lähettinainen Papua-Uudessa-Guineassa vuosina 1988-1994

"Aamu tulee aivan varmasti"

Riitta Heino: Tähtiä Viktoriajärven yllä. Suomen Lähetysseura. Helsinki. 1997. 239 s.

"Muistan ensimmäisen autoajeluni täällä liki kymmenen vuotta sitten. Kun ensi kertaa näin valtavat mustat ihmismassat, ajattelin, etten kyllä ikinä voi astua autosta ulos niiden keskelle.... Seisahduimme hetkeksi tuomiokirkon eteen. Uskaltauduimme kirkon rappusille, kauas kaikkien ihmisten yläpuolelle..."

Tästä kirjoittajan muistikuvan pelokkaasta eristäytyneisyydestä kuljetaan tekstin myötä liki kymmenen vuotta kestävä matka keskelle viisimiljoonaisen sukumaheimon elämää Mwanzan väkirikkaaseen kaupunkiin ja kauniin Viktoriajärven rantamille. Se on matka tansanialaiseen monikulttuuriseen ja moniheimoiseen maailmaan, jossa elämämeno hahmottuu pääasiassa naisyhteisöissä naisen, papin ja lähetystyöntekijän näkökulmasta.

Jotkut lähetin kysymykset ovat niin kipeitä, että niitä ei uskalla katsoa riittävän syvälle

Kirja alkaa unella, jossa kirjoittajaminä tapaa köyhän maasaimiehen tansanialaisessa kirjakaupassa. Kirjoittaja tunnistaa miehen Jeesukseksi, jolta hän alkaa kysellä oikeuttaan toimia naisena papin virassa. Vapahtajalta kirjoittaja saa vastauksen: "Anna mennä vaan". Vielä uudestaan vastausta tivaavalle kysyjälle Jeesus vastaa: "Anna mennä vaan".

Vuoden mittaisen jakson päiväkirjatyylinen maanläheinen kerronta avaa lukijalle ikkunan seurakunnan työntekijän ja kirkon elämään. Heinojen viisihenkinen perhe on tuolloin viettänyt jo 10 vuotta lähetystyössä, aluksi Kilimanjaron rinteillä Mwikan raamattukoulun opettajina. Kuuden ensimmäisen vuoden jälkeen he päätyvät Mwanzan suurkaupunkiin Viktoriajärven rannalle. Riitta Heinon tehtäväksi tulee käynnistää ja kehittää naistyötä sukumaheimon keskellä toimivassa hiippakunnassa tansanialaisen mama Lukamisan ja muiden läheisten työtoveriensa kanssa. Mama Lukamisasta tulee hänelle läheinen ystävä. Ystäviensä kautta kirjoittajalle rakentuu kuva naisten arjesta, äitien, vaimojen ja kristittyjen naisten iloista ja suruista.

Kirjassa polveilevat monet läheteille tutut kysymykset: Miltä tuntuu ero lapsista, jotka käyvät koulua satojen kilometrien päässä vanhemmistaan ja kodistaan? Kuinka voi ymmärtää yhteisöjen sosiaalista vuorovaikusta ja dynamiikkaa ja niitä ihmisiä, joiden ajattelu ja kokemisen tapa on niin kovin erilainen kuin eurooppalaisen ja suomalaisen ihmisen tapa?

Kirjoittaja myöntää joidenkin kysymysten olevan niin kipeitä, että niitä ei uskalla katsoa riittävän syvälle. Miten lapsiin on vaikuttanut se, että he joutuvat käymään kouluaan erillään vanhemmistaan? Kuinka kipeää onkaan äidin kokema eron kipu, "mqanzamasennus". Mikä on se hinta, jonka lähetystyöstä joutuu maksamaan?

Lähetystyöntekijä kohtaa ihmisiä, joita kuljettavat uskomattoman raskaat elämänkohtalot. Kirja kertoo yllättävän paljon kuolemasta, sairaudesta, puutteesta ja kärsimyksestä. Kirjan loppupuolella on kuvaus Bukoba-laivan uppoamisesta aivan Mwanzan rantavesiin. Reilusti ylikuormitetussa laivassa on arviolta yli tuhat ihmistä, joista suurin osa menehtyy. Ruumishuoneet ja jalkapallostadion täyttyvät tunnistettavista ruumiista. Tämä joukkokatastrofi muuttuu henkilökohtaiseksi, kun mukana on kirjoittajalle läheisiä ja tuttuja ihmisiä: kokonainen kirkkokuoro ja suuren perheen evankelistaisä.

Kirja alussa kuvatussa näyssä kirjoittajaminällä ja hänen perheellään on kiire häihin. Häihin he ehtivätkin, kirjan lopussa, jossa häitään valmistelevan nuoren parin Jaqulinen ja Sedrikin "häät" ovatkin tämän parin ruumiinsiunausjuhla tu-

hansien tähtien loistaessa illan pimeydessä öiselle hautausmaalle. Tilanteen kauheus ja kauneus koskettaa ainakin minua syvältä. Kertomus päättyy sitaattiin, joka tiivistänee kirjan viimeisellä sivulla tähdet Viktoriajärven ylle.

"Yöllä herään taas monta kertaa. On pilkkopimeää ja jotenkin pelottavaa. Aamuyöstä herätessäni taas kerran näin huoneessa pimeyden keskellä jotain valoisaa. Minua pelottaa ja samalla olen utelias. Kun silmät tottuvat pimeään, ymmärrän, että olemme kiireissämme jättäneet valkoiset albamme roikkumaan kaapin oven päälle. Musta juova valkoisen poikki on stola. Jotenkin tuo valkoinen lohduttaa minua. Yö ei olekaan niin pimeä. Vielä ei kuulu kukon laulua. Näen verhonraosta taivaalla tähtiä. Vaikka on ihan pimeää, tiedän, että pian jo yhtäkkiä tulee aamu. Aivan varmasti." ■

Markku Salakka

Perusteos lähetyksestä

Risto A. Ahonen: Lähetys uudella vuosituhannella - Maailmanlähetyksen teologiset perusteet, Suomen Lähetysseura, Helsinki 2000. 324 s.

Maailmanlähetyksen teologiaa koskevan suomenkielisen yleisesityksen ilmestyminen on merkkitapaus kirkossamme. Risto Ahonen on tehnyt mittavan työn kirjoittaessaan teoksen, joka kattaa useimmat maailmanlähetyksen keskeiset teemat ja ongelmat 1910 Edinburghin lähetyskonferenssista aina uuden vuosituhannen alkuun saakka.

Pääpaino on viime vuosikymmenien pulppuilevia kansainvälisiä keskusteluja hallitsevilla kysymyksenasetteluilla ja kirkon lähetyskäsitystä muovaavilla painotuksilla. Kirja palvelee selkeänä karttana kaikille, jotka haluavat hahmottaa itselleen lähetystyön sisällön ja merkityksen nykyhetken moninaisuuden ja muutospaineiden keskellä. Se tullee yhdeksi missiologian ahkerasti käytetyksi oppikirjaksi kirkon nykyisten ja tulevien työntekijöiden koulutuksessa.

Teos ei ole niinkään lähetyshistorian esittely, vaikka siinä on runsaasti tietoja lähetyskäsityksellemme merkittävistä viimeaikaisista virtauksista, konferensseista ja tapahtumista. Teos ei myöskään ole luonteeltaan eksegeettinen, vaikka se tulkitsee laajapohjaisesti Raamatun kirjojen missionaarista viestiä. Kirjoittaja lähestyy laajaa aineistoaan ennen muuta systemaattisesti ja pohtii lähetyksen olemusta yhtäältä klassisen apostolisen uskon ilmauksena ja toisaalta kontekstuaalisesti, nykymaailman kulttuuristen, yhteiskunnallisten ja uskonnollisten tekijöiden vaikutuskentässä. Teos on näin kattavaksi opukseksi kiitettävän selkeä ja myös helppolukuinen ainakin niille, jotka ovat jotenkin seuranneet keskustelua kirkon missionaarisuudesta. Se tarjoaa kirkon jäsenille ja työntekijöille ytimekkään kertauskurssin siitä, mistä kristillisessä uskossa on kysymys, kun sen sisältöä tarkastellaan lähetyksen näkökulmasta.

Teoksen perusteesi on se, että "lähetys on kirkolle enemmän kuin vain yksi sen toiminnallinen funktio... Lähetys on kirkon olemassaolon syy ja keskeinen osa sen identiteettiä". Tekijän lähtökohta on kirkon yhteinen, apostolinen, kolmiyhteinen usko. Hän analysoi Jumalan ilmoituksen missionaarista luonnetta. Hän korostaa kirkon lähetystä osallisuutena Jumalan omaan lähetykseen trinitaarisen uskontunnustuksen ilmauksena.

Ahonen esittelee viime vuosisadan aikana käytyä keskustelua Jumalan lähetyksestä (Missio Dei) ja rajaa käsitteen käyttökelpoisuuden trinitaarisen uskontunnustuksen puitteisiin. Tekijä seuraa kannanotoissaan maailman luterilaisten kirkkojen lähetysajattelun päävirtaa, jota Luterilainen maailmanliitto edustaa ja jonka se on hahmottanut vuoden 1989 lähetysasiakirjassaan "Together in God's Mission".

Kirkkoamme ajatellen erityisen ajankohtaisia ovat luvut, joissa käsitellään Kristuksen ainutlaatuisuutta ja Pyhän Hengen missiota. Uskontojen kohtaaminen nykymaailmassa ja kasvavassa määrin myös omassa maassamme on uudelleen aukaissut kysymyksiä siitä, mitä Kristuksen ainutlaatuisuudella tarkoitetaan ja kuinka suvaitsevainen tai suvaitsematon kristillinen kirkko perusolemukseltaan on suhteessa toisten uskontojen edustajiin. Karismaattisten ilmiöiden nousu on puolestaan virittänyt kirkossamme vilkkaan keskustelun Pyhän Hengen vaikutuksesta kirkon yhteisessä todistuksessa, sen järjestyneiden rakenteiden sisällä ja ulkopuolella, samoin kuin Pyhän Hengen liikkeelle ajavasta ja rajoja kaatavasta vaikutuksesta. Ahosen kirja tarjoaa terveellistä pitkäjännitteistä pohdintaa kiihkeyteen saakka poukkoilevaan keskusteluun.

Nykyään kirkko kohtaa yhä useammin kysymyksen siitä, mitä Kristuksen ainutlaatuisuudella tarkoitetaan

Lähetyksen ja kirkko-opin yhteenkuuluvuutta koskeva luku on hyödyllinen käynnissä olevalle prosessille, joka tähtää lähetyksen aseman vahvistamiseen kirkkomme kokonaisuudessa ja valmistelee entistä kiinteämpää yhteyttä lähetysjärjestöjen ja perinteisen kirkko-organisaation välille. Tosin lähetysjärjestöjen nykymerkitys jää kirjassa ehkä liiankin taka-alalle, vaikka niiden historiallisista juurista tehdään kiitettävästi selkoa.

Keskustelua roomalais-katolisten lähetysjärjestöjen ja -sääntökuntien asemasta ja panoksesta verrattuna oman kirkkomme lähetysjärjestöihin olisi syytä jatkaa. Niinikään yhä ajankohtainen kysymys kulttuurisia rajoja ylittävän lähetin pitkäjännitteisestä kutsumuksesta osana armolahjojen ja tehtävien moninaisuutta saa kirjassa varsin vähän huomiota.

Kirja antaa toivoa missionaarisen seurakunnan ajatuksen henkiin herättämisestä kirkossamme. Olihan 50- ja 60-lukujen taitteessa aika, jolloin sekä ekumeeninen että yhteisluterilainen missionaarista seurakuntaa koskeva tutkimustyö ja keskustelu välittivät voimakkaita virikkeitä myös meidän kirkkoomme. Muut ajatukset ja haasteet ilmeisesti sittemmin tukahduttivat orastaneen seurakuntien missionaarisen tietoisuuden kasvun. Nyt esitetyillä näkökohdilla on selvää tilausta niiden keskuudessa, jotka ovat työlääntyneet seurakuntaelämän ja työntekijöiden toimenkuvien byrokratisoitumiseen ja jotka tähyävät kirkon ja seurakuntien uudistumisen merkkejä sekä jumalanpalvelusuudistuksesta että missionaarisen vastuun kasvamisesta. Ahonen todistaa, ettei näky missionaarisesta seurakunnasta ole kuollut.

Kontekstuaalisuutta ja uskontojen kohtaamista käsittelevät luvut välittävät runsaasti punnittua tietoa, erilaisten koulukuntien esittelyä sekä harkitun varovaisia linjauksia. Näissä luvuissa kirjoittaja on silmäkkäin tulevaisuuden ja sen sisältämien epävarmuuksien kanssa. Asettaessaan nykyhaasteet maailmanlaajoihin ja myös historiallisiin kehyksiin hän tarjoaa hyödyllisen taustan tämän ajan raja-alueilla ja yhteiskunnallisten ja uskonnollisten jännitteiden keskellä kamppaileville kristityille.

Ehkäpä on niin, että varsinainen riskien otto näillä kirkon mission strategisilla alueilla on lähinnä yksittäisten kristittyjen vastuulla ja että kirkko-instituution on noudatettava varovaisuutta, jonka ei kuitenkaan tarvinne merkitä silmien ummistamista hankalien kysymysten edessä. Tässä kirjassa kuuluu näissä asioissa pikemmin harkitsevan kirkon opettajan ja instituution edustajan ääni kuin uskon uhkapelurin ja riskinottajan kutsu. Molempia ääniä tarvitaan yhteisessä missiossa.

Pari kysymystä jää kytemään kirjan äärellä. Ensimmäinen niistä koskee vaikutteita kristillisen kirkon voimakkaimmilta kasvualueilta ja kirkoilta, jotka ovat luterilaiselle perinteelle varsin vieraita. Tilastollisesti näyttää siltä, että kokonaiskirkon kasvot tulevat jatkossa voimakkaasti muuttumaan ja jäsenistön keskimääräinen ihonvärikin saa tummemman hohteen. Mikä on tämän kehityksen viesti lähetysnäkemyksellemme ja -teologiallemme?

Toinen koskee kirkon ja kristittyjen kutsumusta rauhan rakentajana konfliktien maailmassa. Arvovaltaiset tutkijat, niiden joukossa Samuel P. Huntington, esittävät, että tulevaisuuden vakavimmat konfliktit ja jopa sodat nousevat eri kulttuurien yhteentörmäyksistä. Näiden näköalojen äärellä sovituksen sanoman välittäminen näyttää erinomaisen ajankohtaiselta. Jotkut missiologit kuten roomalais-katolinen Robert Schreiter Chicagosta ovat kysyneet, eivätkö juuri nämä jännityskentät kulttuurien törmäysalueilla ole seuraavien vuosikymmenien suurin uusi haaste lähetykselle. Ahonen ei juurikaan viittaa kirjassaan näihin näköaloihin.

Kolmanneksi, kirjan otsikko ei oikein vastaa kirjan sisältöä. Tarkempi olisi ollut "Lähetys uuden vuosituhannen kynnyksellä". Kirjan suuri arvo on nähdäkseni ennen muuta siinä, että se kokoaa yhteen luterilaisen uskonkäsityksen mukaisen ja laajalti ekumeenisesti relevantin 1900-luvun lopulla hahmotetun lähetysteologisen konsensuksen. Ilman tämän konsensuksen ja sitä edeltäneen keskustelun tuntemista ei kenelläkään ole edellytyksiä hahmottaa itselleen, seurakunnalleen tai kirkolleen alkaneeseen vuosituhanteen suuntautuvaa lähetysteologiaa ja -strategiaa. Juuri tästä syystä Risto Ahosen kirjaa tarvitaan pitkään, sillä se antaa luotettavan, monipuolisen ja erinomaisesti dokumentoidun - erityiskiitos bibliografiasta - kuvan nykyisestä konsensuksesta ja näin luo pohjaa lähetyksen linjauksien hahmottamiselle edessä olevia vuosikymmeniä ajatellen. ■

Risto Lehtonen, TT h.c.

Toiminut vv. 1988-1993 Kirkon Ulkomaanavun johtajana, sitä ennen vuodesta 1973 Luterilaisen Maailmanliiton palveluksessa.

Muslimin kohtaaminen Suomessa

20.-22.4.2001 Kansanlähetysopisto, Ryttylä

Perjantai 20.4.

17.30 Ilmoittautuminen, päivällinen
18.30 Tervetuloa!
Muslimi kysyy: Kuka Jeesus on? Kuka vastaa? Murat Inhanli
Raamatun käyttö muslimin kanssa keskustellessa, Pekka Tiihonen
Iltahartaus, Risto Soramies

Lauantai 21.4.

8.30 Raamattuopetus "Lampaat susien keskellä", Reino Saarelma
10.00 Hakunilan tapaus:
Somalien pahoinvointi Suomessa, Pasi Nieminen
Diakonia ja lähetystyö, Anneli Hukari
Keskustelua
11.45 Hetkipalvelus, Orlando Molina
13.00 Jeesus ei kuollut ristillä, vai kuoliko? Timo Keskitalo
15.00 Uhrijuhla ja pitkäperjantai, Pekka Mäkipää
19.00 Näkymiä islamilaisen yhteisön sisältä, Timo Keskitalo

Sunnuntai 22.4.

9.00 Aamun sana, Heikki Nurminen
10.00 Miten uskonsisältö näkyy jumalanpalveluksessa synagogassa, kirkossa, moskeijassa, Heikki Nurminen, Risto Soramies
13.00 Jumalanpalvelus (HPE), liturgi Tapani Kaitainen, saarnaa Risto Soramies

Kurssi on tarkoitettu kaikille, jotka kohtaavat muslimeja naapureina, sukulaisina, ystävinä ja työtovereina, tai kaikille, jotka haluavat tuntea islamia pintaa syvemmältä. Etsimme yhdessä tapoja ymmärtää muslimeja ja tapoja viestittää evankeliumia selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla. Kurssilla on luentojen lisäksi varattu aikaa keskusteluun, omien ongelmatilanteiden luotaamiseen, ilonaiheiden jakamiseen ja rukoukseen.
Kurssin järjestävät Kansanlähetysopisto ja Muslimityön Suomen toimikunta (MUST). MUST on kirkon piirissä toimivien järjestöjen yhteistyöelin, jonka tarkoituksena on tarjota kurssimuotoista koulutusta kaikille muslimeja kohtaaville. MUST: iin kuuluvat mm. KLK, Kylväjä, Kansanlähetys, Sanansaattajat, Suomen Lähetysseura, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys ja Suomen Raamattuopisto.

Ilmoittautuminen 11.4.2001 mennessä.
Kansanlähetysopisto, Pirjo Savolainen
Ohikulkutie 198
12310 Ryttylä
puh. 019-779 2237
e-mail: koulu@sekl.fi

TULOSSA:

DIALOGIOPAS SEURAKUNNILLE

- ajankohtainen apu eri tavalla uskovien kohtaamiseen
- kannustaa keskusteluihin toisten uskontojen edustajien kanssa, kuuntelemiseen ja puhumiseen
- karkottaa välinpitämättömyyttä ja muuttaa ennakkoasenteita
- aiheina mm. Kristinuskon ominaispiirteet, Islam suomalaisessa todellisuudessa, Jehovan todistajat ja MAP-kirkko, Dialogin teologian muuttuminen käytännöksi, Eriytyvä uskonnollisuus
- toimittajina Laura Maria Raitis ja Pekka Yrjänä Hiltunen

- A4-koko ja 140 sivua, alustava hinta 60 markkaa/kpl

- saatavana huhtikuun loppupuolelta alkaen Kirkkohallituksen julkaisu- ja AV-myynnistä, PL 185, 00161 Helsinki, puh. (09) 1802315, fax (09) 1802454, s-posti julkaisumyynti@evl.fi

- ennakkotilaukset KLK:sta/Ritva Aalto, puh. (09) 1802364, fax (09) 1802436, s-posti ritva.aalto@evl.fi

SUOMEN LÄHETYSSEURA

PYHÄ HENKI JA LÄHETYS

Missiologinen symposium
8.6.2001 Kuusamotalo, Oulankasali

9.15 Symposiumin avaus
Lähetysjohtaja Seikku Paunonen
Pyhä Henki kutsuu ja lähettää (Apt.13:1-5)
Pääsihteeri Keijo Nissilä

9.50 Pyhä Henki ja lähetys, Dosentti Risto A.Ahonen
Pyydetyt puheenvuorot:
Rehtori Veli Siljander, Asessori Jaakko Haapala

13.00 Islamin monet kasvot
Peshawarin hiippakunnan kasvatusasiain johtaja Humphrey Peters
Teologian tohtori Esko Kähkönen

15.00 Herätyksen ja mission yhteys Etiopian evankelisen Mekane Yesus -kirkon kasvussa
Hosainan synodin presidentti Bekkele Dimore
Afrikan-asiain apulaisjohtaja Päivi Anttila

16.00 Symposiumin päätös, Lähetysjohtaja Seikku Paunonen

Symposiumin järjestävät Oulun hiippakunta, Kuusamon seurakunta ja Suomen Lähetysseura. Osallistumismaksu on 160 mk (sis.lounas, kahvit, jaettava materiaali). Ilmoittautuminen: Nimi ja laskutusosoite postitse, puhelimitse tai sähköpostitse 1.6.2001 mennessä osoitteella: Raija Kotaviita, Hiippakunnan lähetystoimisto, PL 142, 00121 Helsinki, puh. (09) 7092 584 (klo 9-15), sähköposti: raija.kotaviita@evl.fi

ISLAM-KURSSI JUMALA JA IHMINEN

23.-27.4.2001
Kansanlähetysopisto, Ryttylä
Maanantai 23.4.
8:30 Aamuhartaus, Reino Saarelma
9.30 Oppi Jumalasta, Risto Soramies
13.30 Islamilaisen teologian jumalakäsitys, Jaakko Hämeen-Anttila
16.15 Timo Keskitalo haastattelee kahta veljeä islamin maailmasta
Tiistai 24.4.
8:30 Aamuhartaus, HPE, Tapani Kaitainen
9.30 Synti ja ihminen, Risto Soramies
13.30 Naisen asema, Marja-Liisa Laihia
16.15 Evankeliumi naiselle, Anneli Hukari
Keskiviikko 25.4.
8:30 Aamuhartaus, Jeesus on Jumalan Sana, Pekka Mäkipää
9.30 Ilmoitus, Risto Soramies
13.30 Koraanin ikuisuus ja Jumalan ykseys, Heikki Palva
Torstai 26.4.
8:30 Aamuhartaus., Tuomion evankeliumi, Timo Keskitalo
9.30 Tuomio ja viimeiset tapahtumat, Risto Soramies
13.30 Arabit ja varhainen islam, Kaj Öhrnberg
16.30 Kurssin päätös+palaute

Kurssin järjestävät Muslimityön Suomen toimikunta ja Kansanlähetysopisto. Kurssille on hakumenettely. Lähetä vapaamuotoinen hakemuksesi, johon liität suosittelijan lausunnon 11.4.2001 mennessä lehtori Tapani Kaitaiselle osoitteella:

Kansanlähetysopisto
12310 Ryttylä
puh. 019-779 2238
e-mail: tapani.kaitainen@sekl.fi

Älkää sammuttako Henkeä

Lähetysteologiset päivät
Ryttylässä 14.-15.5.2001

Maanantai 14.5.
10.00 Avaus
Seppo Väisänen ja Timo Rämä
10.30 Herätys ja uudistus kirkossa
Luento, teol.tri Rune Imberg (Ruotsista)
Pyydetyt puheenvuorot,
Seppo Löytty ja Sakari Korpinen
13.00 Uskonnolliset kokemukset kristinuskossa ja muissa uskonnoissa
Luento, Pekka Huhtinen
Pyydetty puheenvuoro, Pekka Y. Hiltunen
15.00 Uusien yhteisöjen merkitys kirkkomme lähetystyölle
Paneeli: Pekka Y. Hiltunen (juonto), Reijo Telaranta, Jussi Mäkinen ja Mika Kilkki.
Lähetysjärjestöjen näkökulma:
Seppo Suokunnas ja Timo Rämä
16.15 Kanavat
1. Uskonnolliset kokemukset islamissa
Risto Soramies ja Liisa Kingma
2. Uudistusliikkeet Ruotsin kirkossa
Rune Imberg ja Reijo Arkkila
3. Uudet yhteisöt - uhka vai siunaus?
Jari Kekäle ja Jussi Mäkinen
4. Olkaa Hengessä palavat - mitä se on?
Leif Nummela ja Danielle Miettinen
19.00 Missio-messu,
Pekka Simojoki ja Et Cetera -kuoro
Saarna, Reijo Arkkila

Tiistai 15.5.
9.00 Älkää uskoko kaikkia henkiä
Raamattuluento, Erkki Ranta
10.00 Mitä Nokia on opettanut?
Piispa Juha Pihkala
Yleiskeskustelu
13.00 Henkien erottaminen tänä aikana
Luento, Eero Junkkaala
Päivien päätös

Opintopäivät on tarkoitettu erityisesti seurakuntien ja järjestöjen evankelioimis- ja lähetystyöstä vastaaville, mutta ne ovat avoinna myös muille kiinnostuneille.

Käsiohjelmat, tied. ja ilmoittautuminen (9.5.2001 mennessä): Suomen Ev.lut. Kansanlähetys, 12310 Ryttylä; puh. 019-77920.

Opintopäivien järjestäjät: SEKL, SLEY, Kylväjä, SanSa ja Tampereen hiippakunta.

Ajankohtainen islam-teemanumero *ilmestynyt*

Lähetysteologinen Aikakauskirja - Journal of Mission Theology numero 6 on ilmestynyt. Tämä Kirkon lähetystyön keskuksen Lähetysteologisen instituutin julkaisema teemanumero "Islam ja kristinusko - näkökulmia kristittyjen ja muslimien kohtaamiseen" (n.140 sivua) sisältää ajankohtaisia ja asiantuntevia artikkeleita islamin ja kristinuskon perusteista ja kohtaamisen ongelmista ja mahdollisuuksista.

Timo Vaskon artikkeli käsittelee lähetystyön ja uskontodialogin ongelmakohtia ja mahdollisuuksia. Kristittyjen ja muslimien kohtaamisista eri puolilta maailmaa on dokumentteja jo 1400 vuoden ajalta. Uusi aika antaa kohtaamisille uusia haasteita.

"Lähetystehtävän toteuttaminen nykyaikana edellyttää myös uusia foorumeja ja toimintatapoja, joilla kristityt ja muslimit voivat kohdata ja evankeliumin sanomaa voidaan pitää esillä", Vasko kirjoittaa.

Heikki Palva pohtii islamin haastetta YK:n ihmisoikeuksien julistukselle. Julistuksen sekulaari pohja näyttää parhaiten takaavan sen universaalin sovellettavuuden, mutta mikä on tilanne yhteiskunnassa, jossa perusarvot ovat uskonnollisia ja uskonto määrittelee suurimman osan yhteiskuntajärjestystä? "Ihmisoikeuskysymykset ovat poikkeuksellisen hankalia, koska ne edellyttävät yhteisiä normeja, mieluiten melko pitkälle menevää yhteistä lainsäädäntöä. Islamin laki on tässä suhteessa ongelmista suurimpia, onhan täysin ymmärrettävää, että maallisin perustein laaditulla normistolla ei voi korvata Jumalan laiksi ymmärrettyä säädöstöä...Paljon keskustelua tarvitaan, ennen kuin voidaan päästä edes suurin piirteinkään kaikkien hyväksyttävissä oleviin säädöksiin", Palva toteaa.

Muita kirjoittajia ovat Kaj Öhrnberg, Jaakko Hämeen-Anttila, Marjatta Kyyhkynen, Bill Musk, Varol Abdrahim, Kalle Elonheimo, Birthe Munck-Fairwood ja Yang Huilin.

Aikakauskirjan tilaus: 50 mk + postikulut osoitteesta Kirkkohallituksen julkaisu- ja AV-myynti, PL 185, 00161 Helsinki, puh: 09-1802315, faksi: 09-1802454, sähköposti: julkaisumyynti@evl.fi

kirkkomme
LÄHETYS

Vår kyrkas mission

kirkkomme.lahetys@evl.fi

JULKAISIJA / UTGIVARE
Kirkon lähetystyön keskus
PL 185
00161 Helsinki
Puhelin: (09) 18021
Faksi: (09) 1802 436
www.evl.fi/kkh/kuo/klk

PÄÄTOIMITTAJA / CHEFREDAKTÖR
Hannu Paavola
hannu.paavola@evl.fi

TOIMITUSSIHTEERI / REDAKTIONSSEKRETERARE
Hanna Salomäki
hasalom@hotmail.com

TOIMITUS / REDAKTION
Vuokko Vänskä (pj),
Lisa Enckell
Christine Eriksson
Pekka Karvanen
Hannu Paavola
Maila Rancken
Hanna Salomäki
Leena Suominen
Timo Vasko

TAITTO / OMBRYTNING
CredoNet Oy, Jaana Mattila

KUVANKÄSITTELY / FOTOBEARBETNING
CredoNet Oy, Heimo Nertamo

KUSTANTAJA / FÖRLÄGGARE
Kustannus-Oy Kotimaa

PAINO / TRYCKERI
Loimaan Kirjapaino,
Loimaa 2001

PAINOS / UPPLAGA
6000 kpl

KANSIKUVA / PÄRMBILD
Pakistanilainen nuori äiti
Kuva: Ann-Christine Marttinen

LEHTI ILMESTYY
kaksi kertaa vuodessa ja lähetetään ilmaiseksi ev.lut. kirkon papeille ja lehtoreille, uskonnonopettajille, lähetystyöntekijöille ja lähetyssihteereille.

Kukin kirjoittaja vastaa kirjoituksensa sisällöstä.

SEURAAVA NUMERO
ilmestyy syyskuussa 2001

ISSN 0789-5135

KIRKON MISSIO 2000-LUVULLA
KYRKANS MISSION PÅ 2000-TALET

Lähetystyön ja kansainvälisen diakonian kongressi
Kongress för mission och internationell diakoni
Tampere / Tammerfors 28.-29.1.2002

www.evl.fi/kkh/kuo/klk/tampere.html

Suomen evankelis-luterilainen kirkko